

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga društva

Uredjuje

Fran Xav. Kesterčanek

kralj, nadšumar županije zagre-
bačke, član upravljačkoga od-
bora hrv.-slav. šumarskoga
društva i t. d.

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1885.

Naklada hrv.-slav. šumarskoga društva.

SADRŽAJ.

Strana od — do

Hrvatski veleposjed prema šumarskom društvu	1— 3
K pitanju šumskih uzgoja u Posavju. Piše Ante Benaković, kr. umir. nadšumar	3— 5
Študija o nestajanju tresla u oguljenoj kori. Saobćuje P. Barišić, taksator	5— 8
K pitanju umirovljenja naših lugara. Piše Gustav Pauza, nadšumar	8—14
Šumski uzgoji po urbarno-obćinskim šuma područja kr. podžupanije križevačke u g. 1883. Po izvješću nadšumara J. Furlana	14—16
Koja bi svojstva moralo šumarsko osoblje posjedovati	16—20
Kako da si imovna občina gjurgjevačka osjegura obstanak? Piše Martin Starčević, kotarski šumar	20—24
Šumarsko-trgovačka razmatranja	25—27
Članovi hrv.-slav. šumarskog društva, I. siečnjem 1885.	28—38
Različite vesti: Sjednice upravljajućeg odbora. — Natječaji. — † Ivan Radanović. — † Dr. Alfred Brehm. — Lugarski poučnik. — Šumske prodaje. — Divljačina na zagrebačkom tržištu. — Stanje tržišta koncem studena. — Molba čitateljem „Šum. lista“. — Organizacija državne šum. uprave u Hrvatskoj. — Hajke na vukove. — Riedki lovac. — Ukupna lovina Njegovog Veličanstva našega kralja. — Previšji lov u Gödölő-u. — Pogibeljan lov. — Vlastništvo nekoristne divljači. — Lovna nezgoda. — Razdioba novaca unišlih za prodaju občinske šume. — Nesreća. — U pijanstvu počinio zločin. — Okružnica glede sakupljanja šumsko-statističnih podataka. — Katastralnoj procjeni šuma u Cislajtániji. — Hrvatski gospodarski koledar za g. 1885. — Kalendar srpskog poljoprivrednog društva za g. 1885. — Šumarsko zakonarstvo u Hrvatskoj. — Šumski požari. — Tvornica vagona. — K pitanju šumarskih plaća. — K unapredjenju drvarskog kućnog obrta u Hrvatskoj. — Šumarski koledar za siečanj. — Imenovanja	38—51
Novom godinom pristupivši članovi	52
Potvrda	52

Šumarski list.

Br. 1.

U ZAGREBU, 1. siečnja 1883.

God. IX.

Hrvatski veleposjed prema šumarskom društvu.

Motto: „In diesem Augenblicke stehen wir als
Vertreter des Waldes; mag er gehören
wem er will, immer sind wir ihn zu
schützen und zu erhalten verpflichtet.“
Fürst Carl Schwarzenberg.

Sjegurao se već mnogi nas, prebirajući izkaz članova hrvatsko-slavonskog šumarskog društva zapitao, koji li su tomu uzroci, da od 430 člana društvena, jedva njih nješto preko desetak veleposjednika, pa ipak od ukupne šumske površine naše domovine oko 400.000 hektara šumišta baš vlastnost rečenih velikaša i dostojanstvenika.

Istina, hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo ponosom broji među svoje članove, njegovu uzoritost nadbiskupa kardinala Mihalovića, preuzv. g. biskupa Strossmajera, preuzv. g. bivšeg bana grofa Ladislava Pejačevića, presvietlu gospodu grofove Rikarda Sermaga, Ivana Draškovića Trakoćanskog, Miroslava Kulmera, Artura Nugenta, baruna Feodora Nikolića, te upraviteljstva vlastelinstvâh baruna Prandaua u Valpovu, grofa Eltza u Vukovaru, gospositije Kutjevačku i Pakračku.

Na čelu društva stoji pokrovitelj, njegova prejasnost knez Lamoral Thurn i Taxis — pa ipak — koli neznatan jest broj rečenih, prema ogromnom broju onih hrvatskih velikaša i šumoposjednika, koji ako možda i znadu, da u Hrvatskoj postoji posebno šumarsko društvo — takovom ipak vazda ostaše tudji, pa koli malo izuzam pasivnog pristupa društvu, i oni velikaši, koj se broje među članove društva — za društvo naše, njegov razvoj, a po tom i za struku, i napredak njen učiniše il mare.

Gledajući pako nasuprot, kojim marom i ljubavju velikaši i veleposjednici inih susjednih zemalja monarkije n. pr. Česke, Ugarske, Austrije i t. d. uz tamošnja šumarka društva prijanjaju — i nehotice nam se sjećati — naših u obće toli žalostnih narodno-gospodarstvenih, kao i socialnih odnošaja.

Zato ipak nebismo mogli podnipošto, toga radi upisati ponajglavniju krivnju, baš pre rečenim veleposjednikom samim — već iskreno govoreći — dobar dio krivnje te leži i na nama samima.

Mi se bo šumari — bez pravog razloga — ogradismo njekim kinezkim

židom — na kojem napisasmo velikimi pismeni „noli me tangere“ — držeći, da smo sami o sebi dovoljno jaki, za da uspješno vodimo dugotrajnu borbu, za unapredjenje naših svrhah — pa ipak bi nas bilo moralo tolikogodišnje iskustvo jur uputiti, da hoćemo li uspjeti — moramo tražiti podpore i izvan naših krugova.

Skim pako, da se prije svega složimo, ako ne s onimi, kojih su interesi u mnogome u najtješnijem savezu s našimi interesima, a to su šumski veleposjednici naši.

Oni bo, posjedujući u svojih šumah bitni dio svojine, nemogu bit ravnodušni prema odnošajem onih, kojima u prvome redu prinadleži, uprava, nadzor ili gospodarenje nad tom njihovom imovinom.

Da se pako i naši velikaši umiju za stvari šumarske struke interesovati, dokazao nam ponajbolje dični naš sućlan gosp. Adolfo Danhelovsky, koji je u predmetu šumskog katastra umio sam, i u prvom redu prve naše velikaše i te kako angažovati — pokazav nam time put — kojim bi valjalo, da i mi, hoćemo li si te uplivne u zemlji elemente priklonimi učiniti — započmemo djelovanje.

Mi valja, da naše interese nastojimo svesti u njeki savez s njihovimi — k tomu pako imamo obiljno prilike. Novi šumski zakon, lovni zakon i kataster šumski i t. d. u koliko se tiču nas, to se sjegurno u ne manjoj mjeri tiču i šumskih veleposjednika.

Nu dočim njima vazda možno svoje interese bud kod vlade, bud u saboru osobno i uspješno braniti i zastupati, ostaje nama, tek polje molbe i predstavka. — Kojim plodom pako takove do sada vazda urodiše, dokazuje nam najbolje prošlost našega društva i uspjeh naših zaključaka.

Interes prenavedenih faktora pobuditi po naše društvo, imao bi biti po našem nazoru naš najbliži cilj, k tomu pako treba prije svega, da se okanimo dosadanje eksklusivnosti. Istina je nadalje, da je prvi korak k tomu, jur učinilo društvo naše, prigodom promjene društvenih pravila g. 1883. — otvoriv tom sgodom pristup u društvo svakomu prijatelju zelene struke — te nam tako preostaje samo još i drugi korak — t. j. pomoću jur prije navedenih, već društvu našem pripadajućih veleposjednika šumskih, shodnim načinom i ostale njihove drugove za stvar našu predobiti.

Podje li nam pako jednom za rukom, hrvatski šumski veleposjed predobiti za nas, ne samo, da će društvo naše u materialnom pogledu zadobiti, nu još u mnogo većoj mjeri u pogledu moralnom.

Medju članovi našega društva nalazimo jur liep broj vlastelinskih šumarskih činovnika, koji će sjegurno moći a i htjeti, koju tu, u gori rečenom smislu poduzeti.

Nije to pako s naše strane — drugo — van spoznanje zbiljnih obstojnosti i potrebe kriepe podpore od strane naših mjerodavnih krugova, ho-

ćemo li, da nam se bar najpređim željam udovolji, najvećim tegobam već jedared odmogne.

Nu kao što se s jedne strane nadamo, da neće drugovi šumari uvaživ sve okolnosti — te po nami tuj iztaknute, te prije svega na sam taj naš šumski veleposjed upravljene rieči shvatiti drugačije, nego li ih naumismo dati, to s druge strani pako i opet i u naših šumskih veleposjednika predmnjevamo toliko interesa po naš narodno-gospodarstveni razvoj, da će takovi, budemo li ih znali za društvo naše i ciljeve mu interesirati, biti istom članovi, ne samo po imenu i po godišnjem prinosu, no i činom — nipošto pako neimamo prava o tom dvojiti dotle, dok sami nepoduzesmo sve i sva k postignuću gori iztaknutog cilja.

Jer kako već napred iztaknuta imena i činjenice dokazuju, naši šumski veleposjednici, neostaše nam bezuvjetno strani — a u koliko su dosada naši sučlanovi veleposjednici rad društva našega samo pasivno pratili — po našem mnienju, leži ponajveći dio krivnje na našoj strani.

K pitanju šumskih uzgoja u Posavju.

Piše Ante Benaković, c. kr. um. nadšumar.

Pitanje: „Koji su uzroci, da u posavskih šuma naravnim pomladjivanjem odgojene sastojine većim dielom zapremljuje jasenovina i briestovina, te koja su najshodnija sredstva tomu predsusresti“ imalo je biti zadaćom riešenja ovogodišnje glavne skupštine hrv.-slav. šum. društva. Budi dakle slobodno — i meni šumarskomu veteranu — u tome pitanju svoju rieči, koji ako i nisam član slavn. društva, ipak sa osobitom pozornošću sve radnje, koje se šumarstva tiču, neprestance pratim. A uz to hoću, da ovdje izjavim mnienje koje sam stekao jedino na temelju višegodišnjeg službovanja u istih predielih, u gori rečenom predmetu.

Svaki događaj imade svoje uzroke, ovi su opet ili naravski, ili pako po osobitih uplivih prouzročeni.

Kako svaka životinja svoju domovinu imade, u kojoj ona živiti i napredovati može, isto je tako i kod bilja slučaj, koje si traži prije svega stajbinu sa pogodnim tлом, na kojoj pod priklonjenim zračnim uplivama uspjevati može. Protegnemo li to načelo na pretpostaviti predmet, moramo prije svega na one okolnosti obzir uzeti, koje na uzgoj šuma i njegov uspjeh uharo uplivaju, a to je ponajprije stajbina (Standort) sa njenim unutarnjim kemičkim zadržajima, uz podporu klimatičnih odnošaja.

Uzme li se u obzir, da posavske ravnice u obće sastoje iz pjeskovite ilovače sa gvozdovitim sadržajem, nečvrstim, toplim, jakim i dubokim zemljištem, koje rastu hrastovine poimence lužnjaka osobito prija, te u koliko iste

stojbinske uvjete (kako postojeće sastojine dovoljno dokazuju) i briest ljubi, onda se može razabrati, zašto se tamo briest hrastovini toli rado pridružuje, pomladjuje, se još i tim laglje u hrastovih sastojina pošto imade lako sjeme, koje malo koja životinja napada, tako da isto skoro u cijeloj množini, kako staro drvlje proizvodja, za pomladak zemljištu ostaje. Kao što briest, ljubi i jasen isto zemljište, osobito ako je ono više vlažno, pa baš i mokro. Usljed toga opaža se ta vrst drvlja najviše na prostorih poplavama podvrgnutima i po nizina, na kojih voda bez odoka više mjeseci leži, te gdje se jedino ljeti pod sunčanim uplivom prosuši. Na takvih položajih, na kojih hrastovina uspjivati ne može, sačinjava jasen obično u manjem ili većem obsegu čiste sastojine, tim sigurnije, pošto i njegovo sjeme, kao i kod briesta u cijelini za posumljenje prostora služi, i na veće daljine se razsijava.

Kod takvih odnošaja moći je teško sredstva pronaći, kojimi bi se razpremljenju jasenovine i briestovine u hrastovih branjevinah predstresti moglo, jer bi se takova, pogledom na lahko razširenje sjemena spomenutih vrsti drveća i onda ne mogućim pokazala, ako bi se i sve u bližnjoj i dalnjoj okolici nahodeće se jasenovo i briestovo drvlje poništilo; — i to najprije tamo, gdje su šumski predjeli poplavama podvrgnuti. Nije to pako samo kod naravnoga pomladjivanja šuma slučaj, nego se takvi pojavi i kod pomladjivanja šuma umjetnim načinom, u istom neuklonivom razmjeru pojavljuju.

Sa predpostavljenim zaključujem prvi dio mogeg kratkog razmatranja, naravno navedenog predmeta; — nu u koliko mi se čini, da se na isto pitanje, jošte i drugo nadoveže, koje se takodjer s ovim u savezu riješiti imade, a to je pitanje, da li umješana jasenovina i briestovina uzgoju hrastovih šuma škodljiva, eventuelno u koliko, ili ne? Te alternative možemo ipak u jedan odgovor stegnuti, a taj glasi: — ne.

Svrnemo li našu pozornost na svojstva drvlja, koja ista tečajem dobe njihovoga razvitka i trajanja pokazuju, to ćemo se među ostalim osvjedočiti, da hrast među one vrsti drvlja spada, koja svoje korenje duboko u zemlju pružaju; dočim jasen i briest, osobite svoje hraneće organe više prema površini tla razširuju; dakle da uzgoju i razvitku drvlja to mješanje vrsti niti smeta a jošte manje, da takovo onemogućuje uzgoj samih hrastika.

Ne bi se moglo nadalje baš s nikoje strane podvojiti, da hrastu nepripada u istinu prednost pred svimi drugim vrstmi drveća, bar u pogledu mu tehničke uporabivosti.

Ako se pako svojstva drugih vrsti drvlja u promatranje uzmu, te jedno s drugim prispodobi, morati ćemo priznati, da briestovina i jasenovina hrastu u rečenom pogledu najbližnje stoje, te da se i izvan toga briestu, a osobito jasenu kao gorivu drvu, veća važnost od hrastovine priznati mora; da se dakle posve opravdanim i shodnim smatrati može, ako se u hrastovih sastojina Posavja obe rečene vrsti drveća uz hrast uzdržavale i uzgajale budu.

Da se pri tom napokon hrastu prednost dati imade, iz dobro poznatih uzroka, samo se sobom razumjeva, pa ako bi ipak rečene nuzgredne ili druge slične

vrsti drvlja prevladati priatile, ili bar u neželjenoj množini se pojavile, to imade u takvih slučajevih šumarsko upraviteljstvo dovoljnu moć, da na prostoru nahodeće se drvlje i opet u pravi i svrsi shodni razmjer stavi, ili da suviše drvlje sasvim sa prostora ukloni; — svrsi shodnim i umnim, u svoje doba preduzetim proredjivanjem dotičnih sastojina.

Ne prekidajmo dakle mrtvački štap nad krasnim jasenovima i briestovima stabli, koja bi se u hrastovih sastojinah posavskih ravnica pokazivala; jer nam ona pružaju izvrstno tehničko, obrtno i gorivo drvlje, ako ne za ino, a ono svakako za neuklonivo kućansko gospodarstvo.

U Zagrebu, koncem listopada 1884.

Študija o nestajanju tresla u oguljenoj kori.

Saobćuje Pavle Barišić, taksator.

Ovu študiju gg. Müntza i Schöna donosi parižki list „Echo Forestier“, organ za trgovinu s drvi, sa primjetbami Charles-a Vincent-a, a mi ju radi njezine važnosti za strojbare i u obće one, koji sa korom rade, kao i radi njene naučne vrijednosti ovdje iznosimo.

Pomenuta gospoda izpitivahu raznu koru i pod raznim okolnostmi. Naročitu pažnju obratiše na to, da doznadu, koliko se gubi tresla usljed dužjeg ležanja na skladištih; kakovi ima upliv vrieme po kakovom je guljena i kakovi upliv ima mjesto stovarivanja. Ovo je bilo nužno izpitati, jer do onda neznadijaše se o tome gotovo ništa direktnoga. Toliko je samo bilo poznato, da kora dužim ležanjem gubi od svoje trogovinske vrijednosti.

Upliv trajanja pohrane. U ovome pogledu izpitivana je razna kora. Ponajviše poticaše ova sa svietske izložbe od g. 1878. Tada je izpitana njezina količina tresla, te je čuvana pod krovom, onako, kako se i u praksi obično čuva.

Evo nekoliko postignutih rezultata:

1. Brezova kora, po dolazku iz Norvežke, sadržavaše:

	tresla	ekstrakt. tvari
u studenu 1878.	15·8 ⁰ / ₁₀₀	10·3 ⁰ / ₁₀₀
u lipnju 1880.	8·2 ⁰ / ₁₀₀	12·3 ⁰ / ₁₀₀

Izgubila je dakle za ne pune dvije godine 7·6⁰/₁₀₀ tresla, a umnožila ekstraktivne tvari za 2⁰/₁₀₀.

2. Hrastova kora, iz Sologne sadržavaše:

	tresla	ekstrakt. tvari
u veljači 1879.	12·0 ⁰ / ₁₀₀	5·2 ⁰ / ₁₀₀
u lipnju 1880.	6·9 ⁰ / ₁₀₀	5·8 ⁰ / ₁₀₀

Za 16 mjeseci dakle nestalo je 5·1⁰/₁₀₀ tresla, a ekstraktivne tvari umnožiše se za 0·6⁰/₁₀₀.

3. Tako zvana holandezka biela kora:

	tresla	ekstrakt. tvari
u veljači 1879.	5·5 ⁰ / ₀	10·7 ⁰ / ₀
u lipnju 1880.	1·8 ⁰ / ₀	10·5 ⁰ / ₀

dakle gubitak za 16 mjeseci: tresla 3·7⁰/₀, ekstraktivnih tvari 0·2⁰/₀.

4. Kora od zelenog hrasta iz Afrike:

u studenu 1878.	14·8 ⁰ / ₀	tresla
u travnju 1879.	10·6 ⁰ / ₀	"
u siečnju 1880.	8·75 ⁰ / ₀	"

Za 14 mjeseca nestalo je dakle 6·05⁰/₀ tresla.

5. Minos Milotica iz Venezuele:

	tresla	ekstrakt. tvari
u studenu 1878.	12·8 ⁰ / ₀	5·05 ⁰ / ₀
u travnju 1879.	10·2 ⁰ / ₀	6·05 ⁰ / ₀

dakle za 6 mjeseci pokazuje se na treslu gubitak od 2·6⁰/₀, a ekstraktivnih tvari prirast od 1⁰/₀.

Ovi brojevi pokazuju, da kora gubi u relativno kratkom vremenu i u normalnih okolnostih znatnu količinu od svoga tresla. Sasvim je umjestno dakle odgovarati strojbare od prevelikog aprovizioniranja, te im svjetovati, da si po manje količine u zalihi pridržavaju. Kako nestaje tresla? Naša iskustva pokazuju dva uzroka, koji uplivlju na njegovo izčežavanje. Prvo ono se po vremenu pretvara u drugu materiju, koja spada u kategoriju sekundarnih tvari pogledom na učinjanje kože t. j. u ono, što no zovemo ekstraktivnimi tvarima. Eto obćenito opažamo, da se ove tvari tečajem vremena umnažaju dočim se treslo umanjuje. Drugi uzrok umanjavanja tresla jest zgaranje materije pod uplivom vazdušnog kiseliaka.

Mjerili smo i intenzivnost — govore gg. Müntz i Schön — toga gorenja (trošenja), pa nadjosmo, da 265 grm. hrastove, vazduhu izložene kore, porodi za vrieme od 31. svibnja do 12. lipnja, dakle za 12 dana, jednu litru i 993 centilit. ugljične kiseline, a to je od 1 kile kore 7 lit. i 520 centilit. Ova velika količina ugljene kiseline, koja se je očevidno na račun organskih tvari razvila, razjasnjava zašto kora gubi u tako znatnoj mjeri od svojih elemenata.

Upliv vremena po kakvom je kora guljena. Kora guljena u kišovito vrieme, koja se sporo suši, ili već osušena pokisla lošije je kakvoće. Izgubila je i svoju boju i jaku količinu svoga tresla. Izpitivali smo i upliv ležanja oguljene kore u raznih okelnostih na sadržinu tresla, na nekoliko partija hrastove kore.

Jedna partija imadjaše 9·5⁰/₀ tresla u vrieme guljenja, a poslje 5 ili 6 kišovitih dana, ne sadržavaše više do 6·3⁰/₀. Izgubila je dakle 3·2⁰/₀ ili oko 1/3 onoga tresla, što je u početku imala — gubitak za strojbare svakako znamenit.

Nadalje operirali smo na koru sitnog drveća iz šume Compiègne, koju nam je poslao g. Girerd, predsjednik vieća za administraciju šume. Ova kora sadržavaše u času guljenja 8·44⁰/₀ tresla; osušena je na suncu po ljepom vremenu.

Poslje tri dana imadjaše tresla samo 8·20⁰/₀. Mali je gubitak dakle za vrijeme sušenja.

Druga jedna partija od iste kore ostala je od 30. svibnja (dan guljenja) do 13. lipnja na vremenu izmjenično liepom i kišovitom. Ovdje pada sadržina tanina na 6·4⁰/₀.

Ovo je slučaj, gdje je kora guljena na nezgodnih okolnostih. Da vidimo sada, što biva s korom u skladištu, kada je uvežena u nepovoljnih okolnostih.

U pliv skladišta. Jedna partija u dobrim okolnostih osušene i na suho mjesto stovarene kore dala je 13. kolovoza, t. j. poslje dva i po mjeseca 7·7⁰/₀ tresla: druga partija, koja je kislá i na isti način stovarana neimadjaše na izmaku istoga vremena više od 5·3⁰/₀. Druge probe kore, guljene po veoma vlažnom vremenu sadržavahu samo 3·4⁰/₀. Kora, koja je po vlažnom vremenu svažana, gubi dakle vrlo mnogo od svoga tresla i onda, ako je u dobre suše smještena; ali ako je stovarena na vlažno mjesto ili u prostorije, gdje neima promahe, biti će ovaj gubitak još mnogo veći, jer jedna partija, koja bijaše stovarena na ovakovu mjestu, neimadjaše nakon tri mjeseca više od 2·6⁰/₀ tresla.

No kora gubi znatno od svoga tresla i onda, kada se smjesti u tamne lokale, pa baš ako je i u povoljnih okolnostih uvažana.

Primjer: Jedna partija, koja sadržavaše 8·2⁰/₀ tresla u suhom stanju, bude smještena na slabo zračno mjesto.

Poslje tri mjeseca nadje se samo 5·5⁰/₀. Ovi rezultati pokazuju, da je zračenje lokala neobhodañ uvjet za dobru pohranu kore.

Uticañ mraza je isto tako nepogodañ. Imali smo priliku izpitivati dvie slične probe kore. Jedna je skinuta sa zdravoga stabla, a druga od promrznutoga.

Kora od zdravoga stabla sadržáše 7·05⁰/₀. Medjutim netreba misliti, da se je treslo izgubilo povodom pomrznuća. Mrazom ubijenu koru napali su, kao i svaku mrtvu organsku tvar, mikroskopski organizmi, te ovim stvorovima ima se pripisati izćeravanje tanina.

Rezultati naših iztraživanja pokazuju, da se guljenje i pohranjivanje treslenih tvari sa najvećom smotrenošću preduzimati ima; razjasñavajuć nam ujedno odkuda potiču one velike razlike u kakvoći proizvoda od jedne te iste prirode i jednog te istog porekla.

Dovde izpitivać, a ovamo dodaje svoje primjetbe francezki ućenjak Charles Vincent. Evo, što on veli: Iz ove gornje študije sliede tri glavne stvari, koje zaslužuju najveću pažnju strojbara. Prije svega valja koru guliti po liepom vremenu. Da kora, guljena po kišovitom vremenu, nije onakove kakvoće, kao što je ona, koja je po sgodnom vremenu skidana, to se je već odavno znalo.

Ali tko bi i pomisliti mogao, da bi ona kroz pet šest dana na kiši mogla izgubiti 3·2⁰/₀ od 9·5⁰/₀ — dakle cielu trećinu od svoga tresla!

Iz ovoga sliedi, da ne pomaže tome ni udvostručivanje radnika u nesgodnom vremenu, već da prosto valja prekinuti ráđ, i da koru treba brizljivo

smješćati, kako će što moguće kraće vrijeme u dodiru sa vlažnim vazduhom stajati.

Osim toga treba se osvrutati i na barometar i metereološka opažanja prije nego se guljenju pristupi.

Druga je stvar to, da okolnosti stovariivanja i pohrane tako jako na kakvoću kore upliva imadu, o čemu valja vazda računa voditi. Lokal mora biti suh, te ga valja zračiti na suhom vremenu. Vidjeli smo, kako nepogodan vazduh povodi guljenje tresla; ovaj vazduh je u toliko opasniji, u koliko je vlažniji.

Kora uvežena suha i po suhom vremenu, očuvati će se najbolje, samo ako se prostorije, koje treba da su zatvorene, suhe i svietle, po liepom vremenu zrače, ili da budemo jasniji, sačuvati će se najviše od onoga tresla, što ga sadržavaše u vrijeme guljenja.

Na posljedku, da saberemo treći podatak izpitivanja pomenute gospode, a taj je, da nevalja preko mjere u zalibi držati koru, jer ona, ako je i dobro pohranjena, gubi zastaravajuć svakako manju ili veću količinu tresla.

Sada još nješto o ekstraktivnoj tvari. Ova tvar ne hvata se za kožu kao treslo, ali ta materija ima i opet veoma veliku važnost u činu (Lohbeize). Imao sam prilike osvjedočiti se, da kora, koje sadržavaše više ekstraktivnih tvari, a manje tresla davaše bolji i jači čin. Nije dakle svejedno, ima li kora u sebi manje ili više ekstraktivne tvari, i kada ju analiza pokaže u znatnijo količini, može si prodavaoc čestitati, a kupac valja o tome takodjer vazda računa da vodi. Pitanja, koja su tako dugo vremena nejasna bila, počimaju se bistrirati i razjašnjavati, i mi čestitamo gospodi izpitavačem, a naročito g. Müntzu, koj nam je priobćio svoja iztraživanja o treslu i raznih uplivih, koji mu snagu i kakvoću umanjavaju, pošto je proučio sastav kože. Tako Charles Vincent, a mi možemo dodati: Hvala i Charlesu Vincentu na njegovim razložnim primjetbama.

K pitanju umirovljenja naših lugara.

Piše Gustav Pauza, nadšumar.

Utemeljenjem lugarske pripomoćne zadruga u Otočcu, imade se u smislu pravila, te zadruga — prije svega obezbjediti budućnost lugarskoga osoblja, te imovne občine.* Time se nastojalo poboljšati stanje ljudi, koji sav svoj život posvetiše službi, punoj truda, muke i napora, kao i povdanja i strpljivosti.

Ljudi ti pako, još i tim težje podnašaju sudbinu svoju, u koliko im bo manjka, ona inteligentnom te znanstveno naobraženom šumaru rek bi prirodjena — ljubav k zvanju i struci, koja mu individualnom ljubavi k naravi i lovu, još i u mnogome težko zvanje osladjuje. Sasma je naravno dakle, ako se

* Vidi: »Šumarski list« g. 1884. str. 55 i sliedeće, članak »Kako da se dobavimo valjanih i stalnih lugara.«

u novije doba počelo višestrano ozbiljno raditi oko osjeganja starosti tog lugarskog osoblja naših imovnih občina.

Istina je doduše, da već i zakon od 15. lipnja 1873. u tom smislu bar nešto određuje — nu to bje ipak sve do danas samo mrtvo slovo — bez djela i učina!

Zakon prepustio jest zastupstvom pojedinih imovnih občina samu provedbu ustanovah poznatog članka 20., rečenog zakona — ova pako imajuć i drugih velevažnih posala, žalibože u tom vrzenju zaboraviše, da im kraj inih dužnostih, prinadleži takodjer i humanitarna djelatnost.

A i visoka vlada, u brzo se osvjedočila, da se intencije zakonodovca u tom pogledu pokazase nedostatnimi, te je s toga i u §. 6. poznatog zakona od 11. srpnja 1881. odredila, da „ustanova, sadržana u članku 20., da plaće službujućih imovno-obćinskih šumskih činovnika barem onoliko iznašati moraju kao i plaće državnih, u području vojne krajine namještenih šumskih činovnika proteže se i na mirovine imovno-obćinskih šumskih činovnika kao i na obskrbu njihovih udovica i njihove siročadi.“

Za osjeganje provedbe te ustanove, bude u smislu §. 7. ustrojena posebna zajednička mirovinska zaklada, u koju činovništvo zakonom zahtjevani prinos u korist te zaklade, sastojeći se u $\frac{1}{3}$, po izlučenju temeljnih 300 for. preostalog plaćevnog iznosa prve plaće, doprinašati imade, te koji se prinos u istoj količini kod svakog povećanja plaće, odnosno pomaknuća, izplaćuje, u 12 odnosno 20 mjesečnih jednakih obrocih.

Isto tako imade u istu svrhu i svaka pojedina imovnih občina, godimice doprinašati prinos, u iznosu od 10% ukupnih beriva, kod dotične imovne občine namjerenog činovništva, i to tako dugo, dokle mirovinska zaklada nebude tolika, da će kamati iste moći svim potrebam udovoljiti. Ova se mirovinska zaklada kako poznato upravlja po visokoj zemalj. vladi.

Kao što je od tuda jasno uviditi, osta pri tome ipak pitanje umirovljenja imovinskih službenika t. j. lugarskog osoblja i nadalje neriešeno.

Moguće, da je tome uzrok i u obstojnosti, što se u nas lugarsko osoblje rekrutira ponajpače od seljačkog stališa — posjedujećeg gospodarstvo — koje mu u slučaju nesposobnosti za dalnju službu — obezbiedjuje obstanak.

Nu u novije doba — poče se već i samo to osoblje — svojim putem obraćati na pojedina zastupstva imovnih občina molbom, za da takova već jednom shodna poduzmu u pogledu — oživotvorenja toli nužдне mirovinske obskrbe njihove.

Te nam s toga osobito drago, što se to pitanje ipak jednom uzelo ozbiljno riešavati.

Nu pri tome se ipak nemožemo oteti bojazni, da stvaranje pojedinih, osamljenih takovih zajednica i zaklada, kako no ju primjerice oživotvorila otočka imovna občina, nebude uroditi željenim plodom, i to ako se nevaramo iz razloga, koje ćemo niže iztaknuti.

Prije navedena mirovinska zaklada, jeste glasom pravila, vlastnost društva, koje dobitak odnosno i eventualni gubitak, jedino svojim, u službi nesposobno postavšim redovitim članovom, eventualno udovam i sirotčadi dopituje. Time se pako onemogućila svaka špekulacija neredovitih članova, na ma koju dobit iz ovoga poduzeća, a baš u tome leži moralno-humanitarni smisao.

Članovi te zadruge, diele se:

a) u redovite t. j. one, otočke imovne občine definitivno imenovane nadlugare, lugare i podlugare, koji na jedanput ili u 20 mjesečnih obrokah položi 50 for. kao temeljnu glavnica, svaki mjesec pako 1 for. kao članarinu,

b) utemeljiteljne članove, t. j. one, koji na jedanput ili u 12 mjesečnih obrocih plate 50 for.,

c) podupirajuće članove, t. j. takove, koji doprinose društvu bar 5 for. godišnjih, dočim se manji prinosi primaju zahvalnošću na dar.

Neću biti pesimista, nu svakako me dojakošnje desetgodišnje iskustvo, za moga službovanja kod imovne občine, upućuje, da se gledom na pod b) i c) spomenute prinosne imovna občina slabom uspjehu nadati imala bude.

U smislu istih pravila, imat će se nadalje i sve na temelju §. 113. naputka C. od lugarah uplaćene globe ovoj mirovinskoj zakladi priversti.

„Poslje pako, kako glavnica onaj iznos postigne, da može iz kamatah svima dužnostina §. 1. udovoljiti, prestaje plaća mjesečne članarine od 1 for. od redovitih članovah, al temeljnu glavnica od 50 for. imade i nadalje svaki definitivno imenovani nadlugar, lugar i podlugar na jedanput ili u 20 mjesečnih obrocih platiti.

U koliko se pravom moći nadati, da će to uplaćivanje mjesečnih prinosah i u istinu skorim prestati ili ne, neka nas niže navedeni račun uputi — prije ipak, budi mi slobodno i koju obćenitu reći, ob t. z. život osjegurajućih društva.

Pristup kojem život osjegurajućemu društvu, može u pravilu trojakim načinom sliediti, i to:

1. Na temelju uglavničenja, t. j. ako se zalog odmah ili u stano-vito nieko vrijeme, nu svakako na jedanput uloži. Za dotičnu rentovnu blagajnu taj je način osjeguravanja ne samo najsjegurniji, no i račun jest pri tom najjednostavniji.

2. Na temelju kontribucije, t. j. tako, da se jeduaki prinosi u točno ustanovljenih jednakih razdobjih, kroz stanoviti broj godina ili doživotno, uplaćuju. Taj način osjeguravanja doduše onomu, koji se želi osjegurati, olahkočuje osjeguranje, u koliko više kratni prinosi, nezahtjevaju prevelike prinose na jedanput, nu nasuprot jest i opet pri toj vrsti osjeguravanja račun zamršeniji, a ni rentovna blagajna već nije tako osjegurana, kao u slučaju pod 1. spomenutom.

3. Na temelju kombiniranom, t. j. ako se kod pristupa zadругi imade položiti t. z. pristupnina, a zatim pako, da se još i u jednakih razdobjih jednaki prinosi uplaćivati imadu. U pogledu blagajničkom i računskom odgovara ova vrst osjeguravanja onom pod 2. točkom spomenutom načinu.

Kako je nadalje odtuda viditi, temelji se otočka lugarsko-mirovinska zadruha, na ovome posljednjemu načelu osjegovavanja.

Koristi, koje spomenuta zadruha svojim članovom pruža, sastoje se a) u mirovini dopitanoj redovitim članovom u slučaju, da su nesposobni postali za službu; b) u podijeljivanju podpore udovom, odnosno malodobnoj zakonitoj djeci redovitih članova, i to ako su za privredu sposobna, i to mužkarci do 16 godina, a ženske do udaje ili najduže do 18. godine, dočim se nemoćna, i za rád nesposobna podupiru do smrti.

Nu ta prava nastaju tek, iza kako je lugar, od dana nastupa svoga službovanja 10 godina bezprekidno kod otočke imovne občine služio, dočim se onim, koji su prije 10 godina službe nesposobni postali, samo od slučaja do slučaja može dopitati privremena podpora i prehrana.

Isto se tako u §. 12. ustanovljuje i posebno razmjerje, po kojemu se kod podijeljivanja pripomoći ima postupati.

U §. 13. istih pravila pako odredjuje se, da nedotjeću li razpoloživi kamati gotovine za pokriće tekućih potreba, imadu se podpore u razmjerju sa razpoloživom gotovinom podijeljivati, nu čim nastane mogućnost, imade se ustanovi §. 12. udovoljiti.

Ova mi se ustanova čini osobito znamenitom, pa se bojim, da zaklada u obće nebude tako brzo prevalila tu granicu, i uz najmanje nepovoljnu umrlost, te da će se to umanjivanje mirovina u razmjerju sa razpoloživimi sredstvi, još za dugo morat izvršavati.

Da je tomu u istinu tako, neka nam razjasni sljedeći račun:

Stavimo, da mlad čovjek od 24 godine, nakon što je zadovoljio vojnoj dužnosti, stupi u lugarsku službu, u 25. godini bude imenovan definitivnim lugarom — kao takov pristupi pripomoćnoj zadrugi, te od sada zadovoljava svim uvjetom, koje odnosna društvena pravila propisuju.

Nakon 30 godina službovanja, postane nemoćan za dalnje službovanje, te prema tome, od sada u 55. godini, dobiva podpunu svoju plaću, na ime mirovine.

Polag poznatih skrižaljka od Süßmilcha — o popriečnoj dobi života, odnosno umrlosti, jest vjerojatno, da će spomenuti lugar još kojih 14 godina živiti — kroz koje će vrijeme moći mirno uživati gori rečenu mirovinu.

Za da se pako ta mirovina uzmogne podmirivati, potrebno jest, da se medjutim već stvorilo pokriće, (i to iz svojedobno po njemu na ime pristupnine položene glavnice od 50 for., te 29-godišnjih mjesečnih prinosa), koje će moći koncem 30. godine, dalje kroz 14 godina pružati rentu, odgovarajuću toj mirovini — predmnjevajući pri tom, da se dotični uloži i zaostatci vazda sa 5% ukamaćuju.

Ta se glavnica pokrića pako dobiva računajući po obličku:

$$a = g \cdot 1.05^{28} + \frac{t \cdot 1.05 (1.05^{29} - 1)}{0.05} = 1013 \text{ for. } 33 \text{ nvč. . . I.}$$

Gdje nam a predstavlja glavnica pokrića — g pristupninu, uplaćenu u 20 mjesečnih obrocih, do konca druge godine narasla na iznos od 52 for. 57 nč. t . polugodišnje mjesečne uplate u iznosu od 1 for. narasle za to vrijeme na svotu od 6 for. 15 novč.

Proračunavanje kamata sliedi uz predmnjevu polugodišnjeg ukamaćenja, kako to u Austro-Ungariji za sve javne zaklade običajno.

Na temelju rečenog dobivamo nadalje godimice odpadajući odgovarajući rentovni iznos iliti mirovinu, po jednačbi:

$$r = \frac{1013.33 \quad 1.05^{14} \times 0.05}{1.05 (1.05^{14} - 1)} = 100.64 \text{ for.} \dots \text{II}^*$$

Predmnjevajuć i ovdje polugodišnje ukamaćenje.

Ovaj nam račun pako pokazuje, da iznaša mirovinska renta godimice samo 100.64 for., dočim je sama godišnja plaća iznašala 300 for.

Zaludo se dakle lugar, kroz 30 godina podaje nadi, svojedobnog zaslužnog umirovljenja — jer mu se ista konačno ipak nemože izpuniti, a isto tako ta okolnost i na preostale još aktivne mu drugeove, vrlo nepovoljno uplivati mora — a da se pri tom nebude štedilo ni kojekakvim osumnjičivanjem zakladu upravljajućeg osoblja — neima sumnje.

Moglo bi se nadalje prigovoriti i to, da valjda nebudu svi lugari služili trideset godina, za da onda kroz 14 godina uživaju mirovinu! To je doduše istina, dapače nadat se može, da će, uzmemo li u obzir, da polag Baumanove skrižaljke umrlosti, po svoj prilici nakon 30 godina službovanja, samo jošte

$w = \frac{l \cdot v}{l \cdot a} = \frac{255}{464} = 0.54$; t. j. 54% osjeguranih, umirovljenje uz rečene uvjete doživilo bude, te da će i ovi brzo izumrieti.

Nu sve da i samo tih 54%, nasliedi od onih prvobitno koristi zajednice uživajućih 100, odnosno uživati imade, to se još sveudilj nemože izpuniti nada uživanja mirovine u iznosu podpune godišnje plaće!

Negledeć na to, da pri tom nismo uzeli u obzir, da se je izumrlim onih 46% u razdobju od 30 godina, podjedno i mjesečni prinos umanjiti morao. Isto se tako nije uzela u obzir ni mogućnost umirovljenja, prije 30. godine službovanja, a još manje i na mirovinu udovah, te eventualne podpore sirotčadi.

Kušat ćemo sada predočiti, onu količinu prinosa, koju bi lugarsko osoblje imalo doprinašati, za da se i zbilja omogući izpunjenje nade istoga glede umirovljenja uz podpunu plaću nakon 30 godina službe.

Polag Presslerove knjižice: „Mathematische Brieftasche 1864. V. Kap., §. 4. ad 1)“ nadjemo temeljnu glavnica mirovinske rente, iliti svotu pokrića, polag jednačbe:

* Isti rezultat možemo dobiti takodjer i pomoću rentovnih skrižaljka, uz predmnjevu temeljnoj glavnici 100, odgovarajuće rente pokrića, po obliku: $100 : A^1 = p\%$.

$$La_1 = \frac{1}{la} \left[\frac{la+1}{1.0p} + \frac{la+2}{1.0p^2} + \frac{la+3}{1.0p^3} + \dots \text{do konca skrižaljke umrlosti} \right] r. \text{ III.}$$

a za naš prije iztaknuti primjer:

$$I_{34} = \frac{1}{l_{35}} \left[\frac{l_{35}+1}{1.05} + \frac{l_{35}+2}{1.05^2} + \dots \frac{l_{35}+40}{1.05^{40}} \right] 300 = 2685 \text{ for. . . IV.}$$

Prema tomu i opet iznaša sam godišnji prinos za tih 30 godina =

$$\frac{l_{35}}{La_1} \cdot r = \frac{255}{2685} \cdot 300 = 28.47 \text{ forintih!}$$

Kad bi se pako pristupnina od 50 for. odmah kod pristupa zadrugi uplaćivala, to se dobiva još preostali godišnji prinos, polag Presslera §. 44. ad c) po jednačbi:

Mirovinska renta B_1 = Prinosnoj renti B : ili

$$La_1 (m+1) = \rho + La_1 m \dots \dots \dots V.$$

$$La_1 m \text{ pako} = \frac{1}{la} \left[\frac{la+1}{1.0p} + \frac{la+2}{1.0p^2} + \dots \frac{la+m}{1.0p^m} \right] r = \frac{1}{l_{25}} \left[\frac{l_{25}+1}{1.05} + \dots + \dots \frac{l_{25}+30}{1.05^{30}} \right] r = \frac{1}{466} \cdot 6042.21 \cdot r = 12.96 \cdot r = \text{prinosnoj renti.}$$

$$La_1 (m+1) = La_1 n = La + n - 1^* \frac{1}{(1.0p)^{n-1}} \cdot \frac{la+n-1}{la} = 369.54.$$

Označimo li sa ρ pristupninu, a sa r godišnje prinose, to bi bilo: $\rho + (12.96 \cdot r) = 369.54$ — odkuda i opet sledi, ako je $\rho = 50$, $r = 24.66$ for.!

Uz predmnjevu godišnjeg prinosa od 12 for. 96 novč. (u 12 mjesečnih ukamaćenih obrocih po 1 for.) iznaša $\rho = 206.25$ forintih!

Prenavedeni računski iznosi temelje se na predmnjevi, da se zakladne glavnice svako doba uz 5% ukamaćivati mogu — isto međjutim kod većih svota nije vazda moguće. U našem računu nadalje, nisu uzeti u obzir troškovi uprave, u koliko se bo predmnjeva, da upravu rukovodi imovna občina sama i bezplatno. Kod raznih austro-ugarskih osjegurajućih društva, iznašaju ti troškovi 11.4 do do 65.3%, a kod obćeg austrijskog činovničkog društva oko 22.5%.

Lugar, koji bi si htio uz prije navedene odnošaje osjegurati život kod obćeg austrijskog činovničkog društva, morao bi primjerice godimice uplaćivati prinos od 40 for. 31 novč., za da nakon 30 godina uzmogne dobivati mirovinu od 300 forintih.

Sluge c. kr. poveljenoga društva južne željeznice, plaćaju kod vlastitoga društvenoga osjegurajućega društva, glasom preinaćenih pravila od 1. ožujka 1883. (društvo bude g. 1866. utemeljeno) sljedeće prinose:

1. Kroz celo vrijeme aktivne službe, sveudiljni prinos od 4%, odnosno vlakovodje i kuritelji makine 6%, od iznosa godišnje plaće i inih prihoda, u mjesečnih jednakih obrocih.

2. 50% iznosa kod svakog povišenja plaće, i kod svakog povišenja inih nuzgrednih prihoda, u 12 sljedećih jednakih mjesečnih obrocih.

* $La + n - 1$ = jednačbi III.

3. 2% od prve, po društvu definitivno podijeljene godišnje plaće, i inih prihoda, za svaku godinu, za koju je službenik u vrijeme stalnog namještanja normalnu starost od 35 godina premašio.

4. 5% tekuće plaće i inih prihoda, za svaku godinu, za koju je član u vrijeme oženjenja 50 godina premašio, a supruga za više od 15 godina mlađja od njega.

Društvo južne željeznice samo, pako doprinosi zadrugi godišnji prinos, koji odgovara sbroju u prošloj godini uništilih 4 i 6% prinosa članova zadruge.

Pri tom nevalja zaboraviti i na to, da je obstanak društva donjekle osjegan već i velikim brojem učesnika.

Polag pravila mirovinske zadruge c. kr. povelj. društva južne željeznice, proračunahu se prinosi službenika, imajućeg 300 for. godišnje plaće, kojoj se isti nakon 35 godina obavljene službe, na ime mirovine nadati može, u

a) 50% godišnje plaće na ime pristupnine u iznosu od.... 150 for.

b) 4% godišnje plaće na ime godišnjeg prinosa sa..... 12 for.

c) isto tolike svote, na ime prinosa društva južne željeznice 12 for.

Ukupni iznos godišnjih prinosa..... 24 for.

Time pako držim, da sam dovoljno razjasnio, da su moje bojazni u pogledu mogućnosti svojevremenog udovoljavanja potrebam i zahtjevom, od strane mirovinske zadruge otočke imovne občine, dosta temeljite.

Šumski uzgoji po ubarno-obćinskih šuma područja kralj. podžupanije križevačke u g. 1883.

Po izvješću nadšumara J. Furlana.

Vadimo iz glavnog izvješća * kr. žup. nadšumara J. Furlana u Križevcih, što no ga za god. 1883. podnio kr. podžupaniji, sljedeći opis stanja šumskih uzgoja, po tamo područnih urbarno-obćinskih šuma u god. 1883.

„U proljeću god. 1883. zasijana su sjemeništa u Križevcih, (za šumsko-upravni kotar križevački) u Popovači i Ludbregu, te u Vrbovcu. Na prvih trijuh mjestih zasijano je omorikovo i ariševo sjeme, a osim toga je u ludbrežkom sjemeništu zasijano još i bagremovo sjeme, u svrhu pomladjenja neklih podravskih nizina.

U koliko proljeće, jer sušno, slabo prijal o klijanju — mogo je uspjeh biti dvojen — te bje s toga sjeme, koje bje u dobro razrovanu zemlju zasijano, pokrito mašinom. — To se međjutim i opet pokazalo neshodnim — jer pokrivanje to pospješuje klijanje, a biljke usljed bujnosti stojbine kao i umjetnog hladila radi, odviše tjerahu u vis — tim su pako postale duge i tanke poput niti, tako da im i najmanja suša uz sunčani žar škoditi mora — iste bo

* Ovo je izvješće visoka kr. zemalj. vlada odpisom od 19. kolovoza 1884. br. 29.225 ustupila društvu na shodnu porabu u „Šum. listu“.

kako to iztraživanji dokazano upravo pregoriše. Za osjegurati bar u buduće uspjeh — preduzete su sljedeće mjere:

Zemlja poviše ležeća, takova — da voda od nje — u koliko probila nebi — polahko odcicati može, imat će se zdravo šumskom crnicom podjubriti. Djubar imade se ipak već godinu prije uporabe u šumskom vrtu na kup sgrtati, za da tako prospirhne; dobru propustnu zemlju dosta je ovim djubrom zagnojiti, lošu i slabo propustnu mekotu, valja ipak prije dobro odkopati, i onda tek prema njezinoj kakvoći sa naslagom šumske crnice, od 6—10 cm. debljine na jednako pokriti. U tu se naslagu onda 1—15 cm. duboku zasije sjeme, a razumije se samo po sebi, da valja sve korenje osobito ono od pirike, kod priredjivanja zemlje brižno odstranjivati. Sjetvu valja u ovih krajevih, obavljati u drugoj polovici mjeseca travnja, a podnipošto prije. Ranije zasijano sjeme, radi nizke temperature leži bez da klije u zemlji, te se tako češće i izkvvari. Rano sijano sjeme omorike — osobito ako je šumski vrt blizu kuća kako to i jest — vrebci rado napadaju, što je ta pogibelj tim manja — čim kasnije sijemo.

Vrebci se nedadu, inače van fizičnom silom preplašiti odnosno odstraniti, i s toga valja, čim se opazilo da vrebci usjev napadaju, isti čuvati pokrivanjem — bud mahom — bud granjem. Čim sjeme začme klijati — valja s jur spomenutih razloga odstraniti s njega mah. Bolje se međjutim preporučuje pokrivanje granjem, po kojem se uz to mogu namještati za jutra još i lepkove šibke — dok sjeme neproklije. Ove šipke valja ipak svaku večer i opet sabrati — hoćemo li ih i za dulje sačuvati dobre. Kada je sjeme proklilo, valja odmah nad isto smjestiti umjetna štitila t. j. nad usjevom namještati sjenice. Te sjenice treba, da stoje na 1·5—2 m. dugih stupovih, koje uz to još do $\frac{1}{2}$ metra duboko u zemlju zakopati valja — ovaki sa kukami providjeni stupovi ponamještaju se u razmacih od najviše 2 metra — te se onda načini krovšte od bukovog granja i korovja, nu ipak samo u toliko, da sunce još sveudilj mjestimice probijati može. Pod timi sjenicama, moći pljeti kao i svako ino djelo obavljati, češće treba još i sa strane ograditi te sjenice, što se prislanjanjem hvoja čini.

Pod takovimi sjenicama, moći je odgojiti dovoljno snažne sadnice već u prvoj godini, za da im ipak nenahudi mraz jeseni, valja te jednogodišnje biljke, još prije nastupa jesenskih mrazova, t. j. oko prve polovice listopada, ponješto posipati rahlicom zemljom, da se mladice mrazom neizvuku iz tla, odnosno da korenje istih, neogoli, te da ga u slučaju potrebe možemo i opet utisnuti u zemlju. Za da se ipak izbjegne građnji takovih umjetnih sjenica, preporuča se ako je šumaru na ruku, da sjetvu načini u zemlji, kako ju gori već opisamo, priredjenoj, nu u zasjeni, t. j. pod obstorom stojećih stablja, koje će biljke poput sjenice čuvati. Najbolje se zato preporučuju progalne sječine — bukovih sastojinah, koje će osim toga, što mladi nasad štite, moći još i uvijek dobru mekotu pružati, a isto se tako u istu svrhu mogu upotrebiti i redje zasadjeni voćnjaci.

U jednom i drugom slučaju, valja ipak biljke već druge godine, sa buturicama na otvoreno stanište u sjemeništu, 2—3 cm. porazdaleko, u redovih od 20 cm. razmaka, presaditi, za da se tako svrsi shodno odgojiti mogu.

U drugoj kao i u prvoj godini valja biljke od korova čupanjem čistiti, te će se i u drugoj godini dva puta okopati, u trećoj godini pako, dovoljno je da se biljke, polag potrebe, samo 2 do 3 puta okopaju, i od korova očiste.

To je postupak, koji se po izkustvu stečenom u ovih predjelih — preporučuje — a nuzgredno budi spomenuto, da su naročito vrebci silno štete nanjeli ovopodručnim sjemeništam, uzprkos svijuh naprezanja i mjera, koje se protiv njih poduzeše — te je tako pošlo za rukom, jedva 20.000 kom. omorikovih biljka spasiti i u sjenicu staviti, ariševa sjetva dobro je uspjela.

Sadjenice javora u sjemeništu vrbovačkom, nisu u proljeće presađene — jer baš u to vrijeme presađnje tamo još nije bilo popunjeno mjesto kot. šumara.

Godine 1884. zasijeno je u sjemeništu križevačkom 6 klgr. omorike, 1 klgr. ariša, 3 klgr. javora i 10 klgr. bagrema, u onom u Popovači pa 5¹/₂ klgr. omorike, 1¹/₂ klgr. ariša i 3¹/₂ klgr. javora.“

Koja bi svojstva moralo šumarsko osoblje posjedovati?

I.

A., nadšumar.

Kao što svaki i najmanji kotač u automatu, prema svojem ustroju i svoju stanovitu zadaću te djelokrug ima, isto tako precizno mora u upravnom organizmu određena biti sfera djelovanja pojedinih organa, prema njihovoj sposobnosti; jer inače organizam prestaje pravilno vršiti svoje funkcije, jedno udo smeta drugo, a ovo pak pomiče s puta treće i t. d. dok sbrka nepočne svoje slavlje slaviti.

A što znači sbrka u životu gospodarstvenom? To je razsulo i propast gospodarstva. Dakako, što je gospodarstvo veće, što reprezentira veće glavnice tim se i upravni kaos strožije svjeti; baš kao što je kod velike vojske nered i komešanje strahom proizvedeno, puno pogibelnije i zamašnjih posljedica, nego kod male čete. U malom gospodarstvu nered se uslied jednostavne uprave — koja je ne riedko u jednoj jedinoj osobi predstavljena — te radi boljeg pregleda, brže sazna, pa mu se i tragovi laglje izbrišu, a celokupno narodno gospodarstvo nebi mu ni samu posvemašnju propast jako očutilo. Ali drugčije biva to kod velikih gospodarstva, kod kojih tek godine posljedice otkriti mogu, no na žalost tada je već dvojben uspjeh i uz dobre doze korenitog lieka.

Kod nas možemo nazvati imovne občine po svojem posjedu, velika gospodarstva. Gospodarstva su to, koja sačinjavaju najveći dio narodnoga imetka, pa s toga ni prema njihovom bitisanju nesmiemo indiferentni biti. Napredak tih gospodarstva mora nam na srcu ležati jer ćemo njim, samo naš narod naprediti, poboljšav mu materialno blagostanje.

Neima dvojbe, da je uz zakonodavno tielo, koje svojim mudrim zakonima nastoji urediti postupak kod gospodarenja, i koje podaje oblik uprav. aparatu — izvršujuće osoblje prvo, koje se za napredni razvoj šumarskog gospodarstva brinuti mora. Ako je dioba rada u upravnom ustroju po sposobnostih pojedinih organa izvedena, ili bolje, ako pojedini organi posjeduju potrebna svojstva, ako su ti organi poštteni, inteligentni i revni, te s jedne strane ove vrline na žrtvenik domovine i naroda polažu, a s druge pak u međusobnom odnošaju iskrenost i pravičnost ljube — tada će upravni organizam normalno vršiti svoje funkcije, tada će to osoblje biti čvrstim stupom, na koji se narodno gospodarstvo mirnom dušom pouzdati može.

Glavari uprave imovno-obćinskih šuma, jesu nadšumari. Do njih je dakle u prvom redu stalo, hoće li se upravna kolesa gibati kolotečinom po gospodarstvo najshodnijom, ili se uglibiti u blatu nereda. — Svojstva, koja toli važnu osobu resiti moraju, nesmiju biti prividna, nego moraju poticati iz same naravi njene i dubokog osvjedočenja o svojoj uzvišenoj zadaći i pozivu.

Poštenje je kruna vrlina, čovjek, kojemu su povjereni milijuni narodnog imetka, a kojemu je pruženo nebrojeno prilika u prvom redu baratiti timi milijuni — mora prije svega neokaljanog značaja biti, mora biti čvrst poštenjak. Razlučivati „moje od tvojega“ kod materijalnih dobara, u današnje vrijeme, gdje se obožavanje „zlatnoga teleta“ tako rekuć u sve žilice društvenog života uvuklo — u vrijeme obće kušnje, zato treba krieposti nepokolebive. Ima prilika, gdje bi se reći moglo, da je dotičnik došao do nekih dobara bez uštrba povjerenog mu imetka, do dobara, koja mu u krilo padoše samo usljed društvenoga mu položaja. No ta dobra, stečena tim načinom, bacaju na vagu kriepost poštenja, jer zaudaraju zloporabom položaja, zloporabom vlasti. Ovakovih i sličnih prilika treba se čuvati, a svjestnom činovniku, koji svoju struku ne shvaća sa stanovišta jednostavnog kruhoborstva, to je tim laglje, jer svoj trud i rad plaćom nagrađenim smatra.

Ovo je važan momenat i za zakonodavno tielo, ono bo mora računati sa vladajućim životnim običajima, sa obćim kulturnim stanjem, društvene inteligencije, te plaće činovnika tako odmjerivati, da se poslovice: „Kako plaćaš, tako služiš“ ne u podrugljivom, nego u plemenitom smislu uporabiti može.

Iz koristoljublja materijalno prikraćivati privatne osobe kao i podredjeno osoblje, te na ovoga zadnjega najmanjem, budi materijalnom ili moralnom griehu, sticati sebi nagrađive zasluge — nije svojstvo poštena čovjeka, nego pustolova, koji je u stanju iz bojazni za svoj trbuh ili za jednu pohvalu, svoje podredjeno osoblje za najmanju malenkost baciti na protak diciplinarne iztrage. Pošten i svjestan upravitelj gledati će svakom prilikom svojem podređenom osoblju prednjačiti dobrim primjerom i podukom, te nastojati time isto u sklad dovesti sa svojim „ego“.

Pretvaranje te zatajivanje svojih nazora i misli u poslovi službe pred podređenim osobljem, na svoju korist, a na štetu ovog potonjeg, očijukati s ovim, a u istinu šibati ga bićem svojeg nesmiljenog koristoljublja — nedaje ni-

kome biljeg značajnoga poštenja. Nadšumar mora biti jednom rieči uzor osoblju, pošten i iskren do skrajnosti, nesmije imati pred očima nikakove sebične ciljeve ni privatne, ni ine odnošaje, nego dobrobit povjerenoga mu dobra, koja sigurno izostati neće, ako s pomenutimi vrlinama spojiti bude znao taktično postupanje, prema celokupnom upravnom organizmu. Taktično pak postupanje može biti izlievom jedino duševne plemenštine, inteligencije.

Čovjek, koji je pronikao svoju struku u svim njezinim ograncima, lahko shvaća ciljeve iste i svrhu povjerenog mu gospodarstva, pa će prema tome i znati dati smjer gospodarstvenom toku, a poznavajuć temelje upravnoga tiela, znati će ovo tako dirigirati, da je samostalnost djelokruga pojedinih organa zajamčena na korist uspješnoga rada te boljka gospodarstvenog.

Dioba rada morati će i tuj svoj poznati uspjeh slaviti. Nadšumar mora uz društvenu uglađenost imati strukovnog izobraženja u potpunom smislu rieči, ovo pak svakako predpostavljati mora barem encyklopedičnu naobrazbu u onih disciplinah, bez kojih nijedan inteligentan čovjek biti nemože. Samo ovako oboružan moći će on pratiti razvoj strukovne literature, samo tako će moći crpiti plodove strukovnog razvoja na korist pod upravom mu stojećeg dobra, a na ne mali ponos podređenog mu osoblja, jer time će dignuti sebi i njemu ugled više, nego ikojim drugim sredstvom. Takav upravitelj lahko će ocieniti znati i sposobnosti svojega osoblja, te prema tome dopitati svakome izvršivanje takovih poslova, koji mu individualnoj sposobnosti najbolje odgovaraju.

Izim rečenoga zahtievati je od nadšumara, da je svoju strukovnu teoretičnu naobrazbu u sklad doveo sa stvarnosti — sa praksom. Ako igdje ona narodna poslovice: „Tko se dima nenadimi, nemože se ognja nagrijati“ vriednosti ima, to je šumarsko prvo zlatnim okvirom obtočiti mora, jer je šumarstvo takova struka, kod koje se teoretična naobrazba, nedobiv svjedočbu praktičnosti, razpliniti mora. Da, tko se nije namučio štrapacima ostvarujući u šumi svoju teoriju, taj se neće obradovati ni plodu uspjeha, tko se nije naučio izpitivati u šumi istinitost i vriednost teorija — taj će ostati uvijek strukovni proletar. A kao takov ne da nije za mjesto glavara, nego ni za ono šumskoga stražara.

Nadšumar mora dakle imati praktičnog izkustva i one volje i energije, koja neda mirovati dok se do željenog uspjeha nedodje. Samo tako moći će se izbjeći pogibelji, da se rad i glavica nebacaju u tutanj.

Kao glavar mora on prednjačiti podukom i savjetom, a od kud sve to smoci, ako mu manjka svako izkustvo? Tako se radja blamaža, a ova pak ruši ugled upravitelju i stvara kod podređenog osoblja permanentnu sumnju o mogućnosti uspješnoga rada. Od kakvog pak ovo zadnje, upliva biti može na službenu ambiciju osoblja, mislim da netreba razlaganja.

Upravitelj rekosmo, mora si i društvenu uglađenost prisvojiti znati. Važno je to bo svojstvo, osobito u današnjem društvu, gdje se skoro izključivo mjere čini kretanja vagon salonske izabraženosti. A kraj toga netreba smetnuti s uma da predusretljivost i galantan postupak prema trgujućim strankam ne riedko

umnaža broj istih, te da po tome i na konkurenciju upliviše — kao što je osorno ponašanje i neotesana, otresitost u stanju iste većim dielom razpršiti i posvema otudjiti. Uljudno i predusretljivo ponašanje prema svomo podređenom osoblju pak ne malo je važna poluga, koja budi veselje i volju na rad, te osigurava privrženost i ljubav od strane podčinjenih, koja je osobito za šumarsku službu toli potrebita.

Uz do sada navedena svojstva, koja su od neobhodne potrebe za mjesto, koje zauzimlju nadšumari, napomenuti nam je još i sljedeća :

Obće je poznata stvar, da se ova do sada iztaknuta svojstva još nemogu ospobiti za iztaknutu zadaću, ako manjka revnost, ta sila, koja se mora ogledati i u najtanjih nitih gotovih čina, jednom rieči u svih posljedica djelatnoga pregnuća.

Dakako, jesu li naprvo navedena svojstva savršenija, to se priznati mora, da će i vrlina revnosti tim teže pomanjkati. Poštenje bo nezna za koristoljublje, ono nalazi svoju nagradu u koristnom radu za obće dobro i u napredku toga dobra, a naobrazba pak usavršuje djelatnost stvarajuć sredstva, koja sili revnosti sve veće i veće polje otvaraju.

Revan nadšumar imati će i revno osoblje, pa nesmije zaboraviti, da je on primjer, na koji se ovo zadnje ugleda. Pojedini neuspjesi nesmiju na njega uplivosati, da duhom klone, nego mora tim neustrašivije na svojoj stazi dalje kročiti dakako, ako je ista razborom odabrana. Nečini li tako glavar uprave, znak je, da mu manjka dosljednosti, koja potiče iz čvrstog strukovnog temelja, i iskustva — znak je, da tumara po neizvjestnosti, da tumara bez glave. — Ogdadjati stanovite radnje do skrajnjeg vremena, te tako iste gomilati, nije znak revnosti. Istina je, da se te eventualne gomile posala još i tada trenutnom energijom provesti mogu — no poslovi, koji se što no rieč: „na vrat, na nos“ obavljaju, urode riedko, kad žudjenim plodom. Karakteristika revnosti nalazi se baš u neprekidnom po stanovitoj osnovi, obavljanju tekućih radnja.

Preostaje nam još kazati, koju o nadšumaru kao sudcu kod disciplinarnih stvari.

Kao što je zadaća suda u obće uzvišena, isto tako uzvišen mora biti i sudac — dakle ovdje nadšumar — nad svim osobnim anti- i simpatizmom, te držati se one latinske: „Fiat justitia et pereat mundus.“

Svjetiti se možda, nesretniku podčinjenom, koji se u disciplinarnom postupku nalazi, nezasluženom kaznom, a to još poradi mogućih u privatnom životu dogodivših se zadjevica (koje se kod razboritog i taktičnog starijeg nikad dogoditi nemogu) — ponajpače pak, ako je te zadjevice posredno ili neposredno sam stariji izazvao, nije pravično. Zaudara i to zloporabom vlasti, kojoj se svi objektivim postupkom podčiniti moraju.

Male i neznatne grieh e i pogrieške kod jednoga velikom strogošću pe-depsati i izpravljati, dočim kod drugoga možda velike i kažnjive grieh e otčin-skom brigom skrivati ili možda jedino moralnimi sredstvi kazniti — takodjer nije pravično niti poštena čovjeka dostojno. Osoblje se baca time u sdvajanje,

značajne naravi postaju indolentne i gube volju za rad, jer se neimaju od koga nadati pravednoj nagradi, a još manje pravednom sudu kod mogućih nehotičnih pogriješaka. Slabi značaji među osobljem pak, pretvaraju se u puzavce. A koliko vriede organi, koji ulagivanjem svoje grieha izpraviti nastoje, poznato je — pošto se njimi već toliko puta uvukla u osoblje moralna i materijalna korupcija.

Dosljednost te pravičnost na disciplarnom polju mora uzorna da je, jer podređenom ništa tako neimponira kao pravdoljublje glavara. To je jedno od najprobitačnijih sredstvih, kojim si stariji ugled svoj pred mladima čuva, jer im pokazuje, da je uzvišenog karaktera — a pred ovim se i najžešći privatni neprijatelji pokloniti moraju.

Reasumirajući sve, što smo o svojstvih, za nadšumare potrebitih, do sada naveli; moći ćemo ove naše nazore u kratko ovako zaključiti:

Nepokolebivo poštenje, sdruženo sa potpunom strukovnom naobrazbom, kao i revnost sa dosliednošću, pa sve ovo sjedinjeno u harmoničnu cjelinu u osobi nadšumara, biti će bez dvojbe uspješno sredstvo, kojim ćemo naša već u slabom stanju nahodeća se narodna dobra, bar donjekle unaprediti moći — kao što će i jedino pravdoljublje i taktični postupak ovoga, kako prema vanjskom svietu tako i prema podređenom osoblju, šumarsko osoblje podignuti do ugleda, kakova sada zaman tražimo, jer ga kod nas nigdje naći nemožemo!

(Nastavak sledi.)

Kako da si imovna občina gjurgjevačka osjegura obstanak?

Piše Martin Starčević, kotarski šumar.

Ta komu, da nije poznata jadikovka raznešena diljem domovine Hrvatske o razsulu imovnih občina. Toj jadikovki dadoše prečesto oduška razna domaća glasila sporazumno. — Razmatrajući raznovrstne ote tužitaljke obzirom na imovnu občinu gjurgjevačku — odlučih potražiti način, kako bi se dala budućnost i obstanak iste obzirom na raznolike gospodarstvene napremice obezbiedit.

Nakon višegodišnjeg promatranja, sve misli svedoh u jednu, te držec da bi se ta namisao i kod drugih imovina uporabiti mogla ma i na drugi način — molim Vas visoki cienjeni gospodine uredniče, da sliedeće redke u u „Šum. listu“ priobćiti izvolite.

Prije svega ipak držim za nužno spomenuti faktore, koji u prvom redu dieluju na razsulo imovnih občina, a po tom i šumogojstvo, načinom da se svaki sviestan Hrvat, a kamo li šumar mora začeti svojski brinuti oko pronašašća sredstva i načina, kako da se taj jedini po bogu darovani imetak — s kojim je skupčana sudbina narodne sreće i blagostanja, obćuva i uzdrži.

Tko poznaje odnošaje, u kojih se imovne občine nalaze, uz koje im se boriti koli sa Damaklovim mačem poreznog činovnika toli takodjer i podmirbom unutarnjih potrebstina, kao što su plaće činovništva i službeništva, nadalje

pako, da ima najsvetijom dužnosti i zadatkom života biti svim imovnim obćinama ulagati što više glavnice u zapuštene kulture i opustošene goleti — taj se neće čuditi opravdanoj tvrđaji hrvatskih šumara — da je budućnost većine imovnih obćina dvojbeni — te obstanak istih do temelja uzljuljan.

Uz sve to sveudilj se još slabo haje za toli opravdane tužaljke o posve-mašnjem prepadanju šuma — te mjesto da se bar prijavljene štete mogućim pospješanjem razpravljaju i utjerivaju — pozivlje se kvaročinac istom za 2—3 godine na razpravu — a o utjeranju dosudjene štete ni govora i t. d.

Kod takovih odnošaja jest narod još više obodren na haranje i pustošenje šumih, te uz to što se oveci kompleksi prodavaju radi podmirbe potrebstina, izdaje se gradjevno i gorivo drvo svim toli mnogobrojnim diobami nastavšimi delbenikom većinom bezplatno.

Narod pako naviknut, sve svoje potrebstine, kao obuću, porez, namet, sol i t. d. podmiravati — držeć se one: „dok ja spavam šuma raste“ — nastoji što više hasne iz šume izvući — te preprodajom drveta raznim neovlaštenikom naročito pako obrtnikom i trgovcem za bud što šume izsjeći.

Uz sve to najveća reko bi neizliečiva rak-rana po uzgoj šuma jest navada pasti po branjevinah.

To bi bili oni faktori, koje objeručke rade o zatoru šuma — te na koje bi se naše političke oblasti osbiljnije osvrtni morale, no je to žalibože dosad činjeno. Kod tih obstojnostih jest dakako bivstvovanje i obstanak i imovne obćine gjurgjevačke problematičan pak za osjegurati budućnost, te riešiti narod nepodnosivog trha, nužno bi bilo, da se u nekojih šumskih dielovih drugi sistem gospodarenja uvede.

Šume Križnica, Uskaluka te Frajničeva Jada obsižu površinu od 890 ralih obkoljenu je s tri strane Dravom, a četvrta jest imanje grofa Šomšića. Prošle godine htio je gospodarstveni ured imovne obćine gjurgjevačke neprodatimi preostatici za trgovca Gutmana, žitelje obćine Pitomača nadieliti ogrievnim drvom; nu ovi se odrekoše, te blagodat sbog nemogućnosti i težkoće prevoza preko Drave, kao i zločestog rek bi neprolaznog puta. Usljed toga morao je gospodarstveni ured ote ostanke drveta dražbom prodati, te je iste dostao zakupnik Prinke.

I tako jest, ota šuma za pravovlastno imovinsko žiteljstvo tako rekuć nepristupna — izuzam nekoliko — do 10 konačarah sela Otrovanec, koji jedino tamo obitavaju, da mogu lakše drvo krasti i prodavati, te tudju stoku u te šume uz sniženu pristojbu na pašu tjerati.

Svi oni pako žitelji, koji si nepostaviše zadatkom života nedopuštenim načinom šumom baratati, prodali su svoj posjed grofu Šomšiću.

Uzev nadalje u obzir, da obćina pitomačka dovoljno šumske površine posjeduje, te da imovna obćina nesmaže troška — ote većinom zapuštene komplekse valjano nasadjivati — lasno je razabrati, da bi se imovinsko zemljište u površini od 890 ralih u Križnici i Uzkojluki bez svakog uštrba od šumskog tla odtudjiti, te poljskomu gospodarstvu predati moglo — tim više, što se i same imovne obćine uprava naziva: „Šumsko-gospodarstveni ured“.

Za potpuno opravdati taj naslov, eto me sljedećim predlogom:

1. Gospodarenje u šumskim djelčicama Križnica-Uzkaluka imade se iz mreže šumskog tla izostaviti, te poljskomu gospodarenju predati.
2. Uvesti novi način zakupa tih zemljišta.
3. Stvoriti novu netaknuti se imajuću glavnicu, kojom će se budućnost ob- stanka ove imovne občine osjegurati.

Točka 1.

Već prvo je napomenjeno, da je upitna šuma zbog Drave nepristupna, te da se njom koriste izključivo tudjinci, izuzam deset konačara sela Otrovanec, koji dovoljno paše u planini imadu. Nadalje sve, kad bi se upitne dielčice i pošumile, to pravovlastno žiteljstvo, kojemu ta šuma u prvom redu pripada, nebi se niti uživanjem paše niti drveta okoristiti moglo, zbog Drave.

Osim svega toga neshodne, dapače proti svim propisom lukrativnog go- spodarstva postupalo bi se od strane uprave, kad bi se taj skroz izolirani i pravovlastnom žiteljstvu posve nepristupni kompleks opet po- šumio samo zato, da se reče: „gdje je bila šuma, imade opet biti.“

Naročito pako tečajem 120 godina nebi nosila ta šuma skoro nikakove ko- risti, već dapače imovna občina imala bi porez plaćati i tamo neprestance jednoga lugara držati.

Da je u ostalom sigurniji i veći prihod na poljsko, no na šumsko gospoda- renje zemljište upotrebljivati, to je nepobitna tvrdnja — a tim više za Podravinu, što se to zemljište za svaku granu poljskog gospodarenja eminentno upotre- biti dade.

Točka 2.

Dosadanji sistem u zakup davanja zemljišta nemože se za buduće pod- nipošto aprobirati, jerbo tako dugo, dok se rodovitost zemljišta neizcerpi, imade obiljno zakupnika — koji:

a) Položajem u zakup dati se imajuće površine, graničec na vlastito zem- ljište, lasno i bez osebnog troška gospodare.

b) Momentanom potrebom zemljišta, kupe omanju površinu na kratko vrieme i seljani, te po tom cieniu zakupnine do moguće visine natjeraju.

c) Zakupnici međjusobnim ribanjem iz puke osobne mržnje i podravskog poznatog jala, jerbo se zemljište na nekoliko godinah u zakup daje, natjeravaju se tako daleko, da se prečesto onda zakupnina ovrhom utjeravati mora.

Dosadanji način u zakup davanju zemljišta uporabiv je s toga samo tamo, gdje se upitno tlo na brzo pošumiti imade ili gdje se paša iznajmljuje — pod- nipošto pako za trajno poljsko-gospodarstveno uživanje, gdje se zemljištu oduzeta snaga redovito gnojenjem nadomješćivati mora — za uzmoći isto kao plodo- nosno nadalje unovčivati.

Neobhodno potrebnim čini nam se, na gore navedeno tako dugo misliti, dok zemljištu još nije rodovitost izcrpljena, te što se po tom samo za viekovita vre- mena bez osjećaja i najmanje štete ili na dulje vremena iznajmiti, ili u vlastitoj regiji obdielavati može.

Za dokaz ovomu izradjivanju uzeo sam primjer vrlo raznolikih nosivostih u zakup davanog zemljišta, tako n. pr.

Frajničeva jada u području občine pitomačke bila je najprije pet godina u zakup data po rali za 7 i 8 for.

Minućem tog roka, reklo se je; površina ta leži posve u Magjariji, tudjincu nećemo šume saditi, nećemo im dati nikakove paše — dajmo u zakup oto zemljište obzirom na veću nosivost jošte na 10 godina.

Slučaj htjede, te je pristupom novih konkurenta medjusobno ribanje natjeralo zakupninu preko 20 for. po rali — zemljište bo obećavaše zato vrijeme cieni odgovarati rodovitošću, pošto isto sastojase iz ilovače sa malo pjeska i i premnogo humusa.

Sada se pako obćenito znade, da zemljište godišnjom uporabivošću dadanomice gubi na snazi — kako dugo moći ćemo po tom Frajničevu jadu tim načinom u zakup davati, ako pomislimo na budućnost? Na kratko vrijeme naći će se konkurencije, nu što će biti onda dok se zemljište iztroši i neplodnim postane? Tada će se morati ral, kako to prečesto u Hrvatskoj biva, po 2—3 for. u zakup dati.

Osim svega toga nije niti kakvoća zemljišta svuda jednaka, tako n. pr. neposredno nuz Križnicu jest pjesak i humus, na zakupnini Gulješ je skroz pjeskovito tlo, te se jedino gnojenjem po sadanjem zakupniku g. Aleksandru Prinke-u plodonosnim uzdržava — o tom sam se osobno osjedoćio.

Razumieva se po tom samo po sebi, da je prednavedeni zakupnik tražio produljenje zakupa, koj mu je i dozvoljen.

Nemože se bo tražiti, da jedan zakupnik za drugoga tlo gnoji, potrebite gospodarstvene sgrade, zdenice i t. d. uzdiže, koje su za obdielavanje toli izoliranog gospodarstva neobhodno potrebne, tim, da mu potonji za 4—5 godina bud iz osobne mržnje, bud iz pukog jala toli visoko zakupninu natjerava, da prvi nepostane dostalcem, te tako za bud što uloženu u sgrade glavnicu napustiti mora. Tomu valja s toga na put stati. Nemože bo zdravi čovječanski razum drugačije niti zaključiti, da bi zakupnik nesjeguran, za dulje vrijeme zakupa drugačije gospodario, nego da rodovitost zemljišta, što moguće više iscrpi sadjenjem i sjetvom dvojeg usjeva u jednoj godini n. p. jačma i repice i tada isto izsisano imovnoj občini povrati.

Za izbeći s toga takovu postupku zakupnika, moralo bi se mnogo dulje vrijeme zakupa u Križnici i Uzkojlučki ustanoviti — pa taj upravo postupak dovede me na misao, na koji način bi si mogla imovna občina ustrojiti glavnicu, te tako za vjekovita vremena budućnost osjegurati.

Točka 3.

Za utemeljenje glavnice odabrao sam si u mojem kotaru, u občini pitomačkoj riekom Dravom skroz odtudjenu posve u Magjariji izoliranu šumsku površinu Križnica-Uzkaluka i Frajničeva jada, u površini od po prilici 890 rali.

Površina ova iznajmljena neprestance na 40 godina — osobito sada, dok

još imade drveta, iz neizsječenog diela šume, za da si zakupnik potrebite sgrade, drvo, opeku i črep nabaviti može — nadam se, da bi se zaista mogla — uzprkos tomu, što imovina netreba za toli ogromnu zakupninu dati, niti paše niti ikakve sgrade, zdenca ili drva — polučiti ciena po ral od 7 for. popriečno, uz valjano osjeganje zakupnine, bez da bi imovna občina ikakovo jamstvo pružiti morala.

Uz prihvrat moga predloga davale bi upitne površine već poslje 40 god., nedvojbeno, samo uz 4% uložen polag priležećeg proračuna glavnica od 526.543 fr. slovom petstodvadeset i šest hiljada i petstočetrdeset i tri forinta! — Te daje u ovoj godini ral zbiljne zakupnine 7 for. u 40. godini pako dolazi tako na jednu ral 33 for. zakupnine uz jamstvo, da će u dobru stanju biti povraćena zakupna površina.

Zakupnik bo kod obveze ugovorom na 40 godinah odmah u početku svoje gospodarstvo tamo uredi, znajući da može jedino tovljenjem blaga i gnojenjem izići, to po tom rodovitost zemljišta uzdržati.

Izkaz dohodka

zakupnine od 890 rali šumišta, uzakupljenog za 7 for. po rali, u razdobju od 40 godinah, uz 4% ukamaćenje, u forintih

Godina za- kupa	Iznos zakupnine	Ukamaćena glavnica	Kam. glavnice računajući 4%	Ukupni dohodak	O p a z k e
1	6200	6200	248	6448	Neračunajući pri tom kamate kamata, t. j. uglavničenje ukupnih prihoda kroz sljedećih 40 god., u kojem slučaju bismo uz 4% ukamaćenje dobili iznos od 589.158 for.
2	6200	12648	505	13153	
3	6200	19353	772	20125	
4	6200	26325	1052	27377	
5	6200	33577	1343	34920	
10	6200	74430	2977	77407	
15	6200	124022	4960	128982	
20	6200	184470	7378	191848	
25	6200	258014	10320	268334	
30	6200	347492	13899	361391	
35	6200	457355	18294	475649	
40	6200	506294	20249	526543	

Šumarsko - trgovačka razmatranja.

I.

U interesu stvari nakani smo, u sljedećem saobćivati niz članaka odnosećih se na trgovinske odnošaje sa šumskim proizvodi po naših strana, te su nam u tom smjeru jur obećani prilozi toli sa strane nekijh šumskih trgovaca kao i inih strukovnjaka — no držeći ipak, da će takovi podatci biti tim vrijedniji, čim će bit potpuniji — molimo ovime sve prijatelje naše, a naročito i p. n. gg. šumske trgovce, e da bi nam saobćivanjem podataka odnosećih se na trgovinu i promet sa šumskim proizvodi pripomogli u izvedenju namjere, služeće i ovako u prvome redu baš njima samima.

Dočim o ovogodišnjih šumskih prodaja jur na drugome mjestu, odnosno vjesti donášamo — počet ćemo ta naša razmatranja saobćenjem „izkaza prodanih i izradjenih hrastovih stabala tečajem zime 1883/84.“ — sastavljenog na temelju podataka jedne od najkompetentnijih osoba, u predmetu trgovine s drvi u Hrvatskoj — držeći da će ti podatci moći pobuditi interes svakoga naših čitalaca. U koliko pako izkaz sam možda nije posvema potpun, kako bi bilo željeti, leži u poteškoći dobave odnosnih autentičnih podataka, ma sve da se isti, kako jur rečeno osniva na najvjerodostojni jih podatcih, dobivenih bud posredno ili neposredno od samih interesenta.

I m e			Broj sta- bala	Kupo- vina im	I z r a d j e n o		
podravca	kupca	šumskog srieza			francezkih dužica	njem. pintarske gradje	gredica piljeni- ca i ine gradje
				for.	komada	vedra	kub.m.
Investicio- nalna zaklada	W. Wehrhahn	Kragonja	5.743	203.225	1,500.000	—	5.000
	Valentin & Comp	Orljak	3.489	195.255	1,000.000	—	5.000
	Hirschler & Comp.	Bok	6.359	170.050	1,200.000	—	2.000
	Christ. Hermann	Deš	3.980	130.150	—	250.000	—
	Ganser & Knoll	Deš	2.762	64.333	380.000	20.000	1.200
	Hirschler & Comp.	Naraće	8.000	160.000	2,500.000	—	1.000
	Hirsch & Rankl	Tiskar	6.436	157.999	1,700.000	—	—
	Gumersbach, Herman	Somovac	6.130	168.878	2,500.000	—	—
	F. Gamirschegg	Smogva	6.499	160.450	2,250.000	30.000	—
	Hirsch & Blašich	Jassenova	6.127	162.304	2,300.000	—	—
Investicionalna zaklada ukupno . . .			55.525	1,580.644	15,330.000	300.000	14.200
Kralj. šumski erar	Hrv. komerc banka	Gradina	2.340	51.000	750.000	—	500
	M. Pollak i sin	Čadj. bok II.	2.861	56.885	700.000	—	—
	M. Pollak i sin	Čardacinskag.	1.283	43.781	500.000	—	—
	Z. Pejaković	Čadj. bok III.	188	6.482	60.000	—	—
	Marcadi & Juhn	Suše	1.006	33.069	400.000	—	—
	Schrenger, Breslauer	Ljeskovača	1.397	48.337	500.000	—	—
	J. Sorger & Comp.	Slavir	2.162	97.315	1,200.000	20.000	—
	L. Peraine	Radiševo	3.008	85.500	1,200.000	—	—
	Šipuš & Morović	Deš	2.068	75.575	900.000	—	—
	W. Wehrhan	Smogva	2.685	46.156	600.000	—	—
	C. Schlesinger	Krnić	1.114	22.300	300.000	—	—
	Hirsch & Blauhorn	Žutica	1.150	35.760	400.000	—	—
	Prister & Berndorfer	Cezma	1.024	37.775	350.000	—	—
Kralj. šumski erar ukupno			22.286	639.935	7,560.000	20.000	500

I m e			Broj sta- bala	Kupo- vina im	I z r a d j e n o		
podravca	kupea	šumskog srieza			francezkih dužica	njem. pintarske gradje	gredica piljeni- ca i ine gradje
				for.	komada	vedra	kub. m.
Brodaska imovna občina	Jos Mayer	Dubovica	1.313	46 200	450.000	—	—
	" "	Slavir	428	27.102	250.000	—	—
	" "	Ist. Kusare	1.135	82.500	700.000	—	500
	J. Sorger & Comp.	Desičevo	1.374	69.415	400.000	—	700
	J. G. Bauer	Boljkovo	850	54.415	500.000	—	300
	Chr. Herrmann	Jošova Kusare	1.667	90.500	—	150.000	—
	" "	Rastovica	341	21.550	—	32.000	—
	Jos. Mayer	Orljak	1.262	50.000	500.000	—	—
Brodaska imovna občina ukupno			9.183	463.432	3,100.000	182.000	1.500
Petrovar- dinska imov. občina	Hrv. komerc. banka	Raškovica I	9.145	181.925	2,500.000	—	—
	A. Schotten	Raškovica II	9.664	202.000	2,500.000	—	—
	Gumersbach & Herrmann	Varadin	1.519	37.800	350.000	—	—
	E. Bonyhadi	Drnica	800	4.150	150.000	—	—
	" "	Novi	293	6.666	100.000	—	—
Petrovardinska imovna občina ukupno			21.241	432.541	5,600.000	—	—
Gradiška imov. občina	L. Blasich	Javičagreda	358	14.457	200.000	—	—
	Braća Šrenger	Visokagreda	1.631	35.815	400.000	—	—
	Ž. Pejaković	Radinje	305	7.200	120.000	—	—
Gradiška imovna občina ukupno			2.294	57.472	720.000	—	—
II. banska imov občina	G. Trontl	Krndia	523	29.100	300.000	—	—
	P. Mačković	Riboštak	63	2.790	30.000	—	—
	Benedik	Višnički bok	70	2.880	30.000	—	—
	L. Blasich	Evinbudjak	104	2.200	30.000	—	—
	" "	Piškonjač	162	3.800	30.000	—	50
II. banska imovna občina ukupno			822	40.770	420.000	—	50
Križevačka imov. občina	Benedik & Tomay	Mali Jantak	680	19.777	200.000	—	—
	" "	Komuševačkilug	240	10.777	100.000	—	—
	Alex & Weiss	V. maglenjak	700	9.800	80.000	—	200
	" "	Tolac-Brestojcu	1.550	13.500	70.000	—	450
	L. Blažić	Zabljačkilug	450	17.900	200.000	—	—
	Leon Perrin	Ubetić	500	3.502	30.000	—	100
	" "	Drljež	138	1.000	8.000	—	—
Križevačka imovna občina ukupno			4.250	77.756	688.000	—	750
Občine :							
Ludina	R. Turčić	Vidrnjak	484	4.828	100.000	—	—
Dubrava	A. Rechnitzer	Dubrava-Otola	854	18.300	200.000	—	—
Desinec	A. Weiss	Desinec	4.167	25.405	100.000	—	1.500
Luka lieva	M. Reiss	Kusača	350	3.555	50.000	—	150
Poljana	S. Pupovac	Poljana	400	3.700	—	—	250
Mahovo	G. Trontl	Dubrava	876	13.500	200.000	—	—
Augustanovce	R. G. Renaldy	Augustanovce	500	2.705	50.000	—	250
Ostna	" "	Ostna	400	2.315	—	—	—
Vukojevece	" "	Ogulinec	800	4.318	25.000	—	500
Bukovica	J. Dreibholz	Bukovica	732	21.000	—	10.000	2.000
Mikloš	Hiller & Pollak	Mikloš	1.430	37.000	100.000	10.000	1.500
Širokopolje	J. Dreibholz	Širokopolje	1.213	50.000	300.000	80.000	10.000
Runitovce	" "	Runitovce	1.873	75.000			
Tomašanci	E. Schmidt	Tomašince	2.015	70.660	—	30.000	5.000
Punitovce	J. Sedlaković i sin	Punitovce	1.102	24.244	—	50.000	—
Semeljača	St. Greger	Semaljska	983	17.250	—	—	2.000
Nepoznato	Nepoznati	Nepoznato	1.000	10.000	100.000	—	800

I m e			Broj sta- bala	Kupo- vina im	I z r a d j e n o		
prodavca	kupca	šumskog srieza			francezkih dužica	njem. pintaške gradje	gredica piljenica i ine gradje
				for.	komada	vedra	kub. m.
Türk i Turković iz vlastite šume Kutjevo			30.000	360.000	4,500.000	—	—
Gf. Pejačavić	David Schwarz	Našice	8.333	100.000	1,000.000	—	—
Bar. Rauch	Alex Weiss	Šišlavce	10.000	75.000	4000.000	—	2.000
Ostali veleposjed u Hrvatskoj i Slavonije			15.000	120.000	2,000.000	1.000	8.000
Hrvatska i Slavonija ukupno			198.248	4,331.430	42.460.000	698.000	51.950

Tečajem same, prave dobe izradbe i prodaje t. j. zimi 1883/84. prodalo se dakle u nas ukupno blizu 200.000 komada hrastovih stabala u vrijednosti od 4,331.430 for. — Iz koje se drvne gromade izradilo više od 42 milijuna komada francezkih dužica; zatim do 700.000 vedarah njemačke bačvarske robe, te više od 50.000 kubičnih metarrah raznolike hrastove gradje.

Nije to međjutim ukupna proizvodnja do prošle jeseni — na hrastovoj robi. — Jer ne samo, da se i kod nas jošte i tečajem proljeća, a i istog ljeta g. 1884. dosti toga izradilo — nu k tomu valja jošte pribrojiti i dosta znatnu proizvodnju na hrastovoj gradji proizvedenoj iz istodobno prodanih hrastova u Ugarskoj, Bosnoj i Srbiji, tako da je lanjsko-godišnja proizvodnja francezkih dužica premašila ne samo potrebno, nu baš dostigla i kod samih francezkih dužica broj, od kojih 62,000.000 komada.

Pridržavajući si nadalje, u kojem sljedećih odlomaka tih članaka, koju obširniju i potanku o ovogodišnjoj produkciji hrastove robe napisati, iztaknuti nam je, da je jur do konca studena 1884. — bila u nas ojegurana proizvodnja 34,600.000 komada francezkih dužica.

Preostaje nam nadalje jošte spomenuti, sljedeće znamenitije prodaje, obavljene početkom prosinca — na ovdašnjem trgu. Prodano jest: 1·5 milijuna dužica, gradiške robe, uz dostavu (ab Lieferung) u Sisak po 195 fr. pro mile, uz rabat za $\frac{1}{30}$ od 5°/_o, za $\frac{1}{24}$ od 10°/_o, za $\frac{1}{18}$ od 20°/_o. — 2 mil. dužica, brodske robe, prompt. — po 200 for. pro mile. — isti rabat. 600.000 dužica, hrvatske robe stanovite vrstnoće, za 195 for. uz nepoznati rabat. — 2·5 mil. dužica, stranom kutjevačke stranom našičke robe, po 196 for. pro mile, prompt. u Baré i Sisak uz nepoznati rabat. 150.000 kom. dužica, gradiške robe po 190 for., pro mile i rabat na 10, 15 i 30°/_o. — 400.000 kom. dužica, hrvatske robe, ab Dugoselo, uz nepoznate uvjete. — Zatim bude uz dostavu prodana oveća količina dounellesmostnica po 38 for. po m³. — Oblikovana prima vrstnoće vrlo se traži, te je na to obavljeno više prodaja uz primjerene ciene za Englezku i Peštu — laktovina (Sägematerial) slabo stoji u cieni

Članovi hrv.-slav. šumarskog društva, I. siečnjem 1885.

I. Začastni članovi.

- Danhelovski Adolf, ravnatelj dobara i šumarnik Nj. preuzvišenosti baruna Prandau-a Hilleprandskoga, Dolnji Miholjac.
- Grossbauer Franjo pl., c. k. umirov. profesor šumarske akademije Mariabrunske, Weidlingau, Beč.
- Judeich Miroslav dr., kr. saski šumarski nadsavjetnik, ravnatelj šumarske akademije, Tharand, Saksonska.
- Kadić Franjo, c. k. umirovljeni šumarnik, Zagreb.
- Pressler Maksim., kr. saski profesor na šum. akademiji, Tharand, Saksonska.
- Šulek Bogoslav dr., pravi član jugoslavenske akademije, Zagreb.
- Seckendorf Artur barun dr., c. k. vladin savjetnik i profesor na gospodarskoj i šumarskoj visokoj školi, Beč.
- Tomić Ante, c. kr. umirovljeni šumarnik, bivši prvi predsjednik šumarskoga društva, Zagreb.
- Wessely Josip, glavni nadzornik dobara, c. k. ravnatelj šumarske akademije Marianbrunske u miru, vitez reda Franje Josipa I.

II. Utemeljiteljni članovi.

- Danhelovsky Adolf, ravnatelj dobara i šumarnik Nj. preuzvišenosti baruna Prandau-a Hilleprandskoga, Dolnji Miholjac.
- Durst Milan, kr. šumski ravnatelj, **predsjednik** hrv.-slav šumarskog društva, vitez reda željezne krune, Zagreb.
- Köröskényi de Prona Vjekoslav dr., referent kod kralj. zem. vlade u odjelu za bogoštovje i nastavu, **tajnik** hrv.-slav. šumarskog društva, Zagreb.
- Rosipal Slavoljub, kr. šumarnik, Zagreb.
- Rosipal Fran, šumarnik Nj. uzoritosti nadbiskupa J. Mihalovića, **odbornik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.
- Vrbanić Mio, kr. šumski nadzornik, **prvi podpredsjednik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.
- Weiss Aleksander pl., veletržac, Zagreb.
- Zoretić Ante, kr. šumarnik, **odbornik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.

III. Podupirajući članovi.

- Nj. uzoritost g. nadbiskup kardinal Josip Mihalović, Zagreb.
- Imovna občina Brodska, Vinkovce.
- Imovna občina Gradiška, Novogradiška.
- Imovna občina Gjurgevačka, Belovar.
- Imovna občina Križevačka, Belovar.
- Imovna občina Petrovaradinska, Mitrovica.
- Imovna občina prva Banska, Glina.
- Imovna občina druga Banska, Petrinja.

Imovna občina Otočka, Otočac.

Kralj. i slobodni glavni grad Zagreb.

Kralj. i slobodni grad Osiek.

Kralj. i slobodni grad Križevci.

Kralj. i slobodni grad Varaždin.

Kralj. i slobodni grad Karlovac.

Kralj. i slobodni grad Petrinja.

Kralj. i slobodni grad Koprivnica.

Preuzvišeni g. biskup sriemski i bosanski Josip Juraj Strossmayer, Djakovo.

Presvietli g. grof Ladislav Pejačević, Našice.

Presvietli g. grof Dragutin Elz, Vukovar.

Presvietli g. grof Artur Nugent, Zagreb.

Vlastelinstvo dobra Pakrac, Pakrac.

Vlastelinstvo dobra Kutjevo, Karlovac-Kutjevo.

IV. Članovi I. razreda.

Agjić Prokop, kotarski šumar imovne občine I. banske, Glina.

Alandsee de Napoleon, vlastel. šumar, Sušica, Ravnagora.

Anderka Julijo, kr. nadšumarnik, **drugi podpredsjednik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.

Antel Milan, šumar, Zagreb.

Antoš Ivan, kotarski šumar, Slatina.

Arčanin Marko, šumarski pristav imovne občine, Otočac.

Barić Gjuro, kr. kotarski šumar, Ivanovoselo, Daruvar.

Barišić Pavle, kotarski šumar imovne občine, Mitrovica.

Belja Just, kotarski šumar, Arbe ili Rab, Dalmacija.

Benak Vinko, nadšumar imovne občine I. banske, Glina.

Benaković Ante, kr. umirovljeni nadšumar, Zagreb.

Beyer Gjuro, umirovljeni kneževski nadšumar, Sisak.

Bogoević Tomo, protust. imov. občine Križevačke, Belovar.

Bohutinsky Miroslav, posjednik, Stajnica, Jezerane.

Böllein Koloman, kotarski šumar, Cerna, Slavonija.

Brosig Ante, vlastel. šumarnik, Čabar.

Brosig Ljudevit, knježev. šumar, Brod na Kupi.

Brosig Rudolf, knježev. šumar, Lokve.

Brosig Slavoljub, šumar imovne občine ogulinske, Ogulin.

Brausil Miroslav, kralj. šumar, Morović.

Brouček Dragutin, kralj. šumar, Morović.

Brnčić Ivan, posebnik, Osiek, gornji grad.

Bunjik Koloman, kotarski šumar imovne občine, brodske, donji grad Osiek.

Biliško Stanko, c. k. šumarski pristav, Sinj, Dalmacija.

Burda Milan, vlastelinski šumar, Novidvor, Brdovec.

Basara Teodor, kot. šumar imovne občine petrovaradinske Klenak.

Brus Franjo, kralj. kotarski šumar, Ivanska.
Bunjeta Ante, kot. šumar imovne občine gjurgevačke, Zagreb.
Bubanović Julio, veliki župan, Vukovar.
Bačić Antun, trgovac, Rieka.
Bojanović Rista, srpski državni šumar, Beograd, preko kancelar. srieza Vračarskoga.
Barlović Josip, šumar, Zagreb

Čanić Ante, kralj. akcesista, Senj.
Čelija Ante, kotarski šumar II. banske imovne občine, Podove, Dvor.
Cordašić Franjo, tajnik kr. zem. vlade, Zagreb.
Crnković Milan, šumar, Mrkopalj.
Crlenjak Mio, akcesista, Belovar.

Danek Josip, šumar, Kravarsko, Lekenik.
Dojković Vilim, kotarski šumar, Zlatar, Zagorje.
Detrović Gjuro, kotarski šumar, Jaska.
Djundjerović Ivan, umirovljeni vlastelinski šumarnik, Djakovo.
Dračar Vinko, kralj. šumar, Ogulin.
Dean Stjepan, gradski šumar, Dolje, Zagreb.
Donadini Ivan, kotarski šumar, Imotski, Dalmacija.
Dusanović Jovan, srpski državni šumar, Bajina Bašta.

Ettinger Josip, kralj. nadšumar i nadzornik kod šumar. katastra, **odbornik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.

Fischbach Roberto, kr. šumar, **odbornik** hrv.-slav. šumarskoga društva, Zagreb.
Fumis Paulo, c. kr. šumarski povjerenik, Kuin.
Furlan Jakov, kr. nadšumar, Križevac
Frkić Stjepan, šumarski protustavnik imovne občine, Rakovac, Karlovac.
Fürst Hinko, šumarnik vlastelinstva Daruvar i Sirač, Daruvar.
Fürster Petar, umirovljeni šumarnik, Berak, Orolik.
Farkaš Vatroslav, trgovac i posjednik, Krapina.

Gelinek Teodor, kralj šumarnik, Belovar.
Grund Hugo, kr. šumarnik, **odbornik** hrv.-slav. šum. društva, Zagreb.
Gettvert Andrija, kot. šumar, Harkanovec, Koška.
Gürtler M., kot. šumar, Sinac, Lešće kod Otočca.
Gašparac Ante, trgovac, Vrbanje, Drenovce.
Gyzy Fanjica pl., šum.-dohod. ured vlastelinstva Čabar u Čabru.
Gašparac Fran, kotarski šumar, imovne občine ogulinske, Plaški.
Grospić Ferdo, kr. kotarski šumar, Udbina.
Gospić, kr. šumski ured, Gospić.

Hajek Bogoslav, nadšumar imovne občine križevačke, Belovar.
Havliček Josip, kotarski šumar, imovne občine petrovaradinske, Kupinovo.
Heinz Gustav, kotarski šumar, imovne občine novagradiške, Oriovac.
Herzl Adolf, nadšumar imovne občine novagradiške, Novagradiška.
Herzl Eduard, nadšumar, Rogatac, (Rohitsch) Štajerska.
Heldrich Miroslav, kr. nadšumar, Zwiessel, Bavarska.
Hellebrant Josip, vlastel. šumarnik, Susek, Slavonija.
Hibel Franjo, šumar, Lekenik.
Hlava Dragutin, kr. profesor šumarstva, Križevci.
Horvat Baltazar, vlastel. šumar, Slanje, Ludbreg.
Hrobač Josip, umirov. nadšumar, Morović.
Hankony Stjepan, šumarski pristav, Valpovo.
Horvat Gejza, kr. šumar, Maja, Glina.
Hell Ivan, kr. kotarski šumar, Pitomača.
Hirsch L. L., trgovac, Sisak.
Hotovij Gustav, kr. kotarski šumar, Sokolovac.

Ilijć Dušan, kotarski šumar, imovne občine otočke, Otočac
Ivić Andrija, c. kr. umir. kapetan, posjednik, Rajevoselo.
Iskra Josip, trgovac, Križevci.

Jareš Gjuro, knježev. šumar, Brod na Kupi.
Jerbić Ivan, kr. kotarski šumar, Brlog, Žutalokva.
Jurković Jakob, kotarski šumar, Delnice.
Josimović Dimitrija, srpski držav. šumar, Brza-Palanka.
Jakšić Aleksa, srpski držav. šumar, Bajina-Bašta.
Jekić Jovan, srpski drž. šumar, sreza Ključkoga, okruga Krajinskoga, Kladovo.

Kadleček Ivan, kr. nadšumar, Vukovar.
Kafka Dragutin, šumar. pristav, Čerević.
Kesterčanek Franjo, kr. nadšumar, **odbornik** hrv.-slav. šumarskoga društva,
urednik šumarskog lista, Zagreb.
Kiseljak Vladimir, kr. profesor, **odborski zamjenik** hrv.-slav. šum. društva.
Knobloch Pavao, kotarski šumar, Karlovac.
Koča Gjuro, nadšumar imovne občine brodske, Vinkovce.
Košćec Nikola, providnik nadbiskupski, Maksimir, Zagreb.
Köröskényi de Prona Šandor, kotarski šumar imovne občine gjurgjevačke, Belovar.
Korab Ante, vlastel. šumarnik, Vukovar.
Kraljević Ladislav, kr. nadšumar, Požega.
Kraus Gustav, kr. šumar, Lokve.
Kreutz Josip, nadšumar, Bosiljevo.
Kuchinka Josip, šumar, Delnice.
Kadić Dragutin, šum. taksator, Novagradiška.

- König Ivan, šumarski zamjenik imovne občine I. banske, Glina.
Korošec Ante, šumar imovne občine, Vališ-selo.
Kranjc Božidar, kotarski šumar vlastelinstva djakovačkoga, Djakovo.
Kajganović Milan, kr. povjerenik šumkoga zemljarskoga katastra, Zagreb.
Križković Mio, kot. šumar, imov. občine ogulinske, Brinje.
Kozarac Josip, kr. šumar, Vinkovce.
Kunc August, vlaselinski šumar, Kraljevec, Dugoselo.
Kulmer Miroslav grof, veleposjednik, Šestine, Zagreb.
Kallina Josip B., trgovina sjemenja i cvieća, Zagreb.
Kuzma Julio, kr. šumar, Zagreb.
Kozjak Slavoljub, šumar imovne občine ogulinske, Ogulin.
Kollar Ivan, kr. šumar, Otočac.
- Laksar Dragutin, nadšumar imovne občine slunjske, **odborski zamjenik** hrv.-slav.
šumarskoga društva, Rakovac, Karlovac.
Lang Rikardo, kr. nadšumar, Belovar.
Lepušić Mirko, kot. šumar, Ludbreg.
Lončarić Vinko, kotar. šumar, imovne občine križevačke, Sv. Ivan-Žabno.
- Makovička Vatroslav, kotar. šumar, Velika Gorica.
Malin Virgil, nadšum. imov. občine gjurjjevačke, Belovar.
Malner Josip, vlastelinski šumar, Klana, Kastua, Istra.
Martinović Adolfo, vlastel. nadšumar, Erdevik.
Mikešić Mijo, kr. kotarski šumar, Škare, Otočac.
Mütter Müller Miroslav, vlastel. šumar, Geroovo, Čabar.
Mlinarić Elzear, kotar. šumar, Vrlika, Dalmacija.
Mrkšić Mijail, kr. srpski državni šumar, Dolnji Milanovac, Srbija.
Magjarević Ivan, kr. šumarnik, Gospić.
Majsatz Viktor, trgovac, Mitrovica.
- Nanicini Drag., protust. imov. občine II. banske, Petrinja.
Nemčić Gostovinsky Edo, šumarnik, imovne občine brodske, Vinkovce.
Navara Antun, kotar. šumar, Virovitica.
Novaković Jefrem, kr. srpski profesor šumarstva i referent u ministarstvu,
Beograd, Srbija.
- Opara Stjepan, kotarski šumar, Sinj u Dalmaciji.
Odžić Ivan, kotarski šumar, Ruma.
Operman Stjepan, posjednik, Križ vojni.
Otočac, kr. šumarski ured, Otočac.
- Pantelić Gavro, kot. šumar imovne občine novogradiške, Novogradiška.
Patzak Antun, gradj. mjernik imov. obč. brodske, Vinkovce.

- Pausa Gustav, nadšumar imovne občine II. banske, Petrinja.
Perc Škender, nadšumar imovne občine otočke, Otočac.
Pibernik Slavoljub, protustavnik imovne občine ogulinske, Ogulin.
Petanjek Franjo, šmar, Varaždin.
Pilz Vjekoslav, šumar, Negoslavce, Vukovar.
Pohl Edo, kr. kotarski šumar, Ravnagora.
Polak Gustav, šumarnik, Našice.
Prokić Makso, nadšumar imovne občine petrovaradinske, Mitrovica.
Perok Ladislav, kr. povjerenik kod šumsko-zemljarsinskoga katastra, Zagreb.
Puk Mirko, kotarski šumar, Valpovo.
Partaš Ivan, kotarski šumar, Samobor.
Popović Belizar, srpski državni šumar, Bajina-Bašta.
- Rački Vatroslav, kr. šumar, **odborski zamjenik** hrv.-slav. šum. društva, Zagreb.
Radošević Mijo, vlastelinski šumarnik, Kutjevo.
Rasbach Pavao, šumarski upravitelj, Lekenik.
Renner Ante, šumar imovne občine Dubica.
Riemer Ladislav, kotarski šumar imovne občine brodske, Trnjane, Garčin.
Ringl Rudolf, šumarski upravitelj, Pleternica.
Ružička August, kr. šumar, Jasenak, Ogulin.
Radić Ivan pl., posjednik, Škarićevo, Krapina.
Rančić Mijail, srpski državni šumar, Grocka.
Reininger Josip, kotarski šumar, Knin, Dalmacija.
- Sacher Josip, šumar, Petrieveci, Bizovac.
Slanec Franjo, šumar, Pakrac.
Stary Vjenceslav, kotarski šumar imovne občine novogradiške, Novska.
Starčević Martin, kotarski šumar imovne občine gjurgjevvačke, Virje.
Slapničar Edo, kotarski šumar imovne občine križevačke, Čazma.
Stein Ljudevit, ravnatelj dobara, Pakrac.
Striga Miladin, kr. kotarski šumar, Rujevac, Bešlinec.
Sever Dionis, kotarski šumar, imovne občine križevačke, Garešnica, Belovar.
Stijasni Demeter, kotarski šumar, Čepin.
Stilfried barun, veleposjednik, Pleternica, Požega.
Simić Proka, srpski državni šumar, Niš.
Sermage Rikard grof, veleposjednik, Oroslavje.
- Šklebar Simo, kotarski šumar, Ivanec, Varaždin.
Šmidinger Josip, kr. nadšumar, Osiek.
Šmidt Dragutin, kr. nadšumar, Ogulin.
Šlintner Dragan, kr. kotarski pristav i zamjenik javnoga bilježnika, Zagreb.
Šumanović Milutin, šumarski pristav imovne občine brodske, Vinkovce.
Švrljuga Stipica, trgovac, Fužine.
Šugh Jaroslav, šumar, Križevci.

Tomić Stjepan, šumarski pristav, Vukovar.
 Tropper Ivan, kotarski šumar, imovne občine brodske, Vinkovce.
 Trötzer Dragutin, kotarski šumar, Dugoselo.
 Tomljenović Luka, umir. nadšumar, Mikanovci, Vinkovce.
 Tausig Gustav, vlastelin, Ivanec, Varašdin.
 Todorović Pajo, srpski državni ministerijalni činovnik, Beograd, Srbija.
 Trgovačka komora, Zagreb.
 Tiesno, upravna občina, Tiesno, Dalmacija.

Urban Josip, kr. nadšumar, Beč.
 Urban Ante, vlastelinski nadšumar, Valpovo.

Vichodil Vlastan, kr. ravnatelj gospod. i šum sriednjega učilišta, Križevci.
 Všetehka Vojtjeh, šumar, Cerje, Lekenik.
 Vežić Nikola, kotarski šumar, Drniš, Dalmacija.
 Vraničar Julio, kotarski šumar, Tršće, Čabar.
 Werner Vilim, kr. šumarsko-katastralni povjerenik, Varašdin.
 Würth Edo, kr. šumar, Novi u Primorju.

Zajc Karmelo pl., kr. šumarski vježbenik, Žumberak, Kalje Kostanjevca.
 Zechel Gustav, kr. šumarnik i šumarski izvjestitelj, Sarajevo, Bosna.
 Zikmundovsky Ferdo, c. k. šumski nadzornik, **odborski zamjenik** hrv.-slav.
 šumarskoga društva, Zadar.

Zobundjia Mijo, nadšumar imovne občine ogulinske, Ogulin.
 Zurić Antonije, srpski državni šumar, Ripanj.
 Zadar, visoko c. kr. namjestničko vieće, Zadar.

V. Članovi II. razreda.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Belovaru.

Bodin Samoil, kr. lugar.	Mikec Mirko, kr. lugar.
Brnica Milutin, kr. lugar.	Babić Pajo, kr. lugar.
Stanković Janko, kr. lugar.	Kovačević Jovo, pomoćni lugar.
Šamić Dmiar, kr. lugar.	Crkvenec Marko, kr. kontrolni lugar
Lukić Stevo, kr. lugar.	Kušan Miško, kr. lugar.
Bosanac Dane, kr. kontrolni lugar.	Novak Miško, kr. lugar.
Kolar Bolto, kr. lugar.	Janković Miško, kr. lugar.
Rabadjia Martin, kr. lugar.	Kovačina Adam, kr. lugar.
Horduk Jakob, kr. lugar.	Medak Samoil, kr. lugar.
Marković Ivan, kr. kontrol. lugar.	Rotkvić Franjo, kr. lugar.
Kovačević Franjo, kr. lugar.	Franješ Stjepan, kr. lugar.
Grba Šime, kr. lugar.	Špoljarec Andr., kr. kontrolni lugar.
Gazi Ivan, kr. lugar.	Maras Niko, kr. lugar.

Janković Ivan, kr. lugar.
Matosović Mijo, kr. lugar.
Vučetić Vjekoslav, kr. lugar.
Šegović Luka, pomoćni lugar.

Rajaković Petar, pomoćni lugar.
Sugović Stjepan, kr. lugar.
Kuštrić Petar, kr. lugar.
Gec Ivan, pomoćni lugar.

Pomoćno osoblje brodske imovne občine.

Rakitić Joso, nadlugar.
Dorić Petar, lugar.
Matasović Mato, lugar.
Kovačević Petar, lugar.
Tvrdojević Ivan, lugar.
Stanić Franjo, lugar.
Vrbljančević Franjo, lugar.
Kladarić Marijan, lugar.
Šimić Franjo, lugar.
Blažević Marko, lugar.
Mijaković Gjuro, lugar.
Popović Joco, podlugar.
Cеровac Andrija, podlugar.
Kadić Luka, podlugar.
Švabić Petar, lugar.

Stojanović Božo, lugar.
Borovkić Oštrivoj, lugar.
Mikinčić Ilija, nadlugar.
Filipović Mato, nadlugar.
Milinković Ivan, lugar.
Zetović Šime, lugar.
Ćordačić Ivan, lugar.
Vincetić Blaž, lugar.
Beraković Vinko, lugar.
Kopić Mijo, lugar.
Ivić Vjekoslav, lugar.
Kovačić Antun, lugar.
Matiević Antun, lugar.
Zubović Antun, lugar.

Pomoćno osoblje imovne občine križevačke u Belovaru.

Mrazović Franjo, nadlugar.
Blažinić Franjo, nadlugar.
Sprajacek Stjepan, nadlugar.
Lazić Nikola, lugar.
Ribarić Josip, lugar.
Pernar Ivan, lugar.
Kemenović Mato, lugar.
Kovačević Ivan, lugar.
Sivac Mirko, lugar.
Obranović Rade, lugar.
Horvatić Ivan, lugar.
Paraga Miško, lugar.
Crevar Kuzman, lugar.
Gjuričić Gjuro, lugar.
Krušić Miško, lugar.
Bedaković Simo, lugar.
Funtek Josip, lugar.
Živković Ivan, lugar.

Kranjčević Ivan, lugar.
Čoporda Pero, lugar.
Rajković Arsenija, lugar.
Pavleković Nikola, lugar.
Mirčić Vuk, lugar.
Agjaga Andrija, lugar.
Pećina Luka, lugar.
Domitrović Josip, lugar.
Bradić Nikola, lugar.
Jakšinić Josip, lugar.
Perović Martin, lugar.
Predragović Arsa, lugar.
Toljević Stanko, lugar.
Šegan Petar, lugar.
Bunarević Kosta, lugar.
Vugrinović Ivan, lugar.
Sokolović Trivun, lugar.
Rac Martin, lugar.

Kovačević Milan, lugar.
Škarec Gjuro, lugar.
Šepak Franjo, lugar.
Domitrović Stjepan, lugar.
Filipović Franjo, lugar.
Šprajacek Nikola, lugar.

Katanić Ivan, lugar.
Paunović Jovan, stražar.
Predavec Mato, stražar.
Karasić Tomo, stražar.
Tremac Miško, lugar.

Pomoćno osoblje imovne općine gjurjevačke u Belovaru.

Hunjeta Martin, lugar.
Škaurin Franjo, lugar.
Kolarac Pero, lugar.
Slukić Mirko, lugar.

Kovačević Aksa, lugar.
Gjureković Luka, lugar.
Maleković Jakob, lugar.
Marinčić Stjepan, lugar.

Pomoćno osoblje novogradiške imovne općine.

Krlić Petar, lugar.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Ogulinu.

Čorak Mato, kr. lugar.
Dujmović Franjo, kr. lugar.
Vučetić Vjekoslav, kr. lugar.
Čop Franjo, kr. lugar.
Pavković Luka, kr. nadlugar.

Stipetić Ivo, kr. lugar.
Žilić Franjo stariji, kr. nadlugar.
Uzelac Mile, kr. nadlugar.
Višnić Joso, kr. nadlugar.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Otočcu.

Katalinić Ivan, kr. lugar.
Nećak Aleksa, kr. lugar.
Schäfer Josip, kr. lugar.
Rukavina Dane, kr. lugar.
Rogić Fabo, kr. lugar.
Uzelac Vujo, kr. lugar.
Tomičić Luka, kr. lugar.
Prpić Josip, kr. lugar.
Slavković Ivan, kr. lugar.
Banić Joso, kr. lugar.
Bogdanović Petar, kr. lugar.
Ljubobratić Mile, kr. lugar.
Vukmirović Joso, kr. lugar.
Vuksan Janko, kr. lugar.
Momčilović Tomo, kr. lugar.
Delić Mile, kr. lugar.
Delić Vujo, kr. lugar.
Prica Mojo, kr. lugar.
Ivančević Tanasija, kr. lugar.

Sarkotić Filip, kr. lugar.
Hinić Vujo, kr. lugar.
Stojanović Niko, kr. lugar.
Lalić Mile, kr. lugar.
Rodić Jovo, kr. lugar.
Orešković Tomo, kr. lugar.
Pleše Tomo, kr. lugar.
Mandekić Roko, kr. lugar.
Rukavina Dragutin, kr. lugar.
Ivelić Mile, kr. lugar.
Kavić Martin, lugarski zamjenik.
Šakić Miladin, lugarski zamjenik.
Habel Vjekoslav, lugarski zamjenik.
Grbić Mile, lugarski zamjenik.
Starčević Ivan, lugarski zamjenik.
Marković Marko, lugarski zamjenik.
Čurčić Petar, lugarski zamjenik.
Čorak Josip, lugarski zamjenik.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Novogradiški.

Lončarević Pajo, kr. lugar.

Ljevačić Andrija, kr. lugar.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Vinkoveih.

Subotin Sava, kr. lugar.

Pomoćno osoblje imovne obćine u Otočcu.

Vlaisavljević Joso, lugar.

Šorak Mojsija, lugar.

Dimitrašinović Stanko, lugar.

Bobić D Mitar, lugar.

Simić Joso, lugar.

Čučak Dane, lugar.

Svilan Mile, lugar.

Knježević Ilija, lugar.

Marković Nikola, lugar.

Špoljarić Mato, lugar.

Rakić Dane, lugar.

Vidmar Filip, lugar.

Vukelić Mijat, lugar.

Hodak Joso, lugar.

Starčević Ivan, lugar.

Starčević Luka, lugar.

Starčević Tomo, lugar.

Ilić Nikola, lugar.

Župan Dragutin, lugar.

Tomić Ilija, lugar.

Pomoćno osoblje kr. šumskog ureda u Gospiću

Stilinović Tomo, kr. lugar.

Bušljeta Božo, kr. lugar.

Tuteković Ivan, kr. lugar.

Uzelac Gjuro, kr. nadlugar.

Trboević Dane, kr. lugar.

Diklić Arsa, kr. lugar.

Kuga Marko, kr. lugar.

Dronjak Jakov, kr. lugar.

Oklobžia Vujo, kr. lugar.

Obradović Niko, kr. lugar.

Franzetić Ante, kr. lugar.

Dukovac Ante, kr. lugar.

Mandić Damjan, kr. lugar.

Matovinović Ivan, kr. lugar.

Katić Vasilj, kr. lugar.

Knežević Nikola, kr. lugar.

Pomoćno osoblje imovne obćine u Mitrovici.

Marošević Nikola, lugar.

Filipović Živko, lugar

Pomoćno osoblje imovne obćine I. banske u Glini.

Pačić Adam, lugar.

Petrović Adam, lugar.

Vlastelinsko upraviteljstvo u Čabru.

Čop Josip, Gerovo.

Lipovac Blaž, Prezid.

Ožbolt Franjo, Prezid.

Ožbolt Josip, Kraj.

Žagar Franjo, Gerovo.

Žagar Mato, Polica.

Žagar Grga, Čabar.

Turk Vinko, Polica

U D a l m a c i j i.

Rako Nikola, c. kr. nadlugar, Drniš.

Koricki Josip, c. kr. nadl., Hvar, Lesina.

Različite viesti.

Sjednice upravljajućeg odbora. Upravljajući odbor obdržavao jest dne 7. studena odborsku sjednicu, u kojoj bje rešeno više administrativnih predmeta, nadalje pako i zaključeno, pozdraviti na ime društva Njegovu preuzvišenost biskupa Josipa Jurja Strossmajera, prigodom svečanoga otvorenja galerije slika u Zagrebu, u smislu odnosnog poziva „Matice Hrvatske“, a zatim zaključi odbor i nacrt novog šumskoga zakona otisnuti u 300 komada posebnih otisaka, te zajedno sa obrazloženjem podastrieti toli visokoj vladi, koli i saboru. — Nadalje bude u istoj sjednici obavljen i izbor dvijuh pododbora, u svrhu izradbe odnosnih po ovogodišnjoj glavnoj skupštini usvojenih predstava, glede organizacije šum. uprave i preustrojstva kr. šumarskog učilišta u Križevcih.

Upravljajući odbor držao je nadalje dne 2. prosinca odborsku sjednicu u prisutnosti slijedećih p. n. gg. članova: M. Dursta, M. Vrbanića, T. Soretića, J. Ettingera, F. Rosipala, V. Keröskönya i T. Kesterčanka. Osim više administrativnih predmeta, bila je na dnevnom redu takodjer i razprava ob obrazloženju osnove novog šumskog zakona. — Nadalje bude zaključeno, iz prištednja od t. g., razpisati natječaj za popularno napisane članke za lугarsko osoblje, u „Šumarskomu listu“. — Urediti tarif za oglase u listu, naručbe novina za uredništvo za g. 1885., — zaključak glede nagrada suradnikom „Šum. lista“ i t. d.

Društvene prostorije „Šumarskoga društva“ nalaze se u Preradovićevoj ulici br. 25., kat I. Te je pristup p. n. gg. članovom otvoren svaki petak poslje podne od 4—7 sati na večer.

O nagradah suradnikom „Šumarskog lista“. VIII. glavna skupština uviđajući potrebu i pravednost, da se suradnikom lista, primjereno stanju društvene blagajne, uredništvu lista na uvrstbu priposlane i u listu objelodanjene radnje nagradjuju, dopitala je dosta znatnu svotu (od 300 for.) u tu svrhu — narediv podjedno da se odsele svi originalni članci u načelu nagradjivati imadu. U interesu stvari budi nam ovdje još i potanje o tom nagradjivanju spomenuti.

1. Nagradjivaju se od sada u načelu svi originalni članci uvršteni u „Šum. listu“ i to prema tome, da li je uredništvo imalo više ili manje izpravljati i preradjivati, kao i prema važnosti i stručnoj vrijednosti članka, sa 16 do 40 for. po tiskovni arak.

2. Za posebne oveće, kao i inače vrijednije radnje, mogu se međjutim takodjer i veće nagrade s uredništvom ugovoriti, te će se dopitati prema zahtjevu i potrebi nagrade i za prevode, koje nagrade međjutim nebudu nigda veće od polovine onih pod 1. spomenutih.

3. Radnje priposlane uredništvu u drugom, ne u hrvatskom (ili srpskom jeziku), u pravilu se nenagradjuju, isto tako ni sitnice.

4. Suradnici objelodanjujući pod 1. i 2. spomenute radnje, imadu u slučaju, da se u korist društva odriču nagrade — tu svoju odluku naročito uredništvu izjaviti.

Urednik predlaže u sjednici odborskoj, slijedivšoj iza objelodanjenja odnosnog članka, upravljajućem odboru dotične nagrade, upravljajući ih odbor onda dopituje, a predsjedništvo izplaćuje.

Konačno budi nam i opet spomenuti, da p. n. gg. suradnici sve uredništva se tićuće dopise izvole šiljati franko izravno na osobu urednika u Zagreb. Strieljačka ulica. br. 5, kat I.

Samo članci, koji se najdulje 20 dana, prije no će list izaći, uredništvu pripošljaju, mogu jošte isti mjesec doći u tisak. Oglasi se međjutim mogu pripošljati još i do 25. svakog mjeseca na pravodobnu uvrstbu.

Natječaji. Upraviteljstvo domena kneza Thurn-Taksisa razpisalo je 18. studena natječaj za popunjenje šumarsko-vježbeničkog mjesta, kod šumarije Brod-Grobnik

u Lokvah. Natjecat želeći imadu se izkazati svjedočbami, da su vojnoj dužnosti udovoljili, hrvatskom i njemačkom jeziku vješti, da su svršili najmanje koju šumarsku školu. Plaća 650 for. na godinu, uz pravo povišenja nakon 3 godina na 700 for., zatim opet za 2 godine na 750, a onda svakih pet godina za 50 for. više, i stan u naravi. Odnosne molbe imadu se u hrvatskom jeziku kao i njemačkom prevodu upraviti na „Fürstlich Thurn-Taxis'sche Domainen-Kammer zu Regensburg“. — Kod gospoštije Alagince u požežkoj podžupaniji, izpražnjeno je mjesto šumarskog pristava. Plaća 400 for., stan i ogriev uz deputat za dvie krave i svinje. Molbe valja poslati u prepisu, koji se ne vraća na upraviteljstvo gospoštije, svršeni pitomci šumarske škole imadu prednost. Uz hrvatski traži se i znanje njemačkog jezika, eneržija, strogost i poštenje. — Kod imovne občine križevačke u Belovaru ima se popuniti mjesto šumarskog vježbenika, uz godišnju plaću 365 for. Natjecatelji imadu se izkazati fizičnom sposobnošću i svjedočbom o svršenom konačnom izpitu u Križevcih, strogošću i svjedočbom ponašanja. — Mjesto obć. šumara (nadlugara) u Skradinu, plaća 600 for., molbe obć. uprav. do 20. siečnja 1885.

Kod kr. podžupanije varaždinske, mjesto kr. žup. nadšumara za županiju varaždinsku sa 1000 for. plaće i 200 for. stanbine. Molbe visokoj kr. zemaljskoj vladi putem velikog župana varaždinskog. — Kod šumskog ureda gjurgjevačke imovne občine u Belovaru mjesto šumarskog vježbenika sa 300 for. nagrade. — Kod šumsko-imovne občine ogulinske dva mjesta šumar. vježbenika (400 i 300 for. plaće).

Kod kr. podžupanije varaždinske, mjesto kot. šumara za šumski kotar ivanečki, plaća 500 for., paušal 200 for. Molbe do 5. siečnja 1885.

† **Ivan Radanović**, lugar petrovarad. imovne občine, umro je poslje dužeg bolovanja 13. studena pr. god. u Klenku, svome rodnome mjestu, u 45. godini svoga života. Bijaše to čovjek osobite marljivosti, k tomu vazda trezan, a nada sve pošten, s čega je bio poštovan ne samo u njegovoj občini, nego u čitavoj okolici. Kroz punih osam godina radio je kao pisar kod klenačke šumarije onakvom revnošću kakova se samo želiti može. Imovna občina izgubila je njegovom smrću vriedna službenika, mjestna občina nenaknadiva člana u svojoj sredini, drugovi mu svoga pobratima — kako ga obćenito nazivahu — a žena i sirota nekaka dječica svoga hranitelja i branitelja. Neka mu je lahka crna zemlja i dug spomen među nami!

† **Dr. Alfred Brehm**. Čuveni naravoslovac A. Brehm osliepio je, a malo kašnje i umro 13. studena 1884. u svojoj vili u Renthendorfu kraj Gere u Njemačkoj — u njemu gubi naravoslovna znanost jednoga svojih najpopularnijih zastupnika. Njegova djela „Illustriertes Thierleben“, „Leben der Vögel“ i „Thiere des Waldes“ malo će kojoj kući manjkati. Sa svojim predavanji, koja je posljednjih deset godina držao u Austriji i Njemačkoj, bio je izišao na vrlo popularan glas. Kad je pred nekoliko godina predavao u Beču, obratio je na sebe i pozornost prejasnoga g. kraljevića Rudolfa, koji ga je poslje često pozivao u Prag, te se s njim o svojih naravoslovnih naučih savjetovao. Brehm pratio je prejasnoga g. kraljevića na lov na donjem Danavu i u Fruškoj gori, što ga je carević-kraljević opisao u jednoj od prvih svojih publikacijah. Bilo mu je 56 godina. Pokojnik bijaše jedan od prvih utemeljitelja zoologičkih vrtovah i aquarijah u Njemačkoj. Opetovano puta posjetio je takodjer i Hrvatsku, a naročito boravio je kao gost. vlastelina i poznatog lovea g. M. Vranicanija i dulje vremena u Severinu.

Lugarski poučnik. P. n. gg. članovom društva poznato je, da se upravljajući odbor još mjeseca svibnja 1884. obratio na visoku vladu predstavkom za podieljenje subvencije, u svrhu omugućenja izdavanja popularno pisanog priloga „Šumar. listu“ za lugarsko osoblje. — Na otu predstavku dala je visoka vlada dne 11. rujna 1884. pod br. 23.828, upravljajućemu odboru sljedeću odluku: „U riešenju tamošnje predstavke od 31. svibnja t. g., kojom se traži novčana subvencija u iznosu godišnjih 600 for.

za izdavanje mjesečnika za lugarsko osoblje, odpisuje se tom upravljajućemu odboru, da se rečena predstava za sada nemože uvažiti s razloga, što je izdavanje upitnoga strukovnoga lista obzirom na to što u nas sada jošte gotovo polovina lugarah ni pisati ni čitati nezna, prerano zasnovana, ter očekivani uspjeh nebi stajao u razmjerju sa traženom subvencijom“. Toliko našim — na broju 211 — sučlanovom lugarom!

Šumske prodaje. (Nastavak). Dne 30. listopada 1884. obdržavana bi kod gospodarskog ureda u Mitrovici dražba od 7478 hrastovih stabala sljedećim uspjehom: Za šumu (zabranu) Neprečava, sa 3221 hrastovih, procijenjena na 3959 for. stigle su sljedeće ponude: C. Morovića iz Siska na 48.777 for. — Gamirschega iz Mitrovice kao dostalca na 53.989 for. — Hirscha na 50.600 for. — Hillera na 46.675 for. i Verhana na 47.164 for. — Za šumu Raškovića, sa 4257 hrastova, procijenjena 94.256 for. — Ponuda C. Morovića na 10.4987 for. — Gamirschega na 99.999 for. — Hirscha na 96.000 for. i ponuda dostalca Verhana na 113.460 for.

Dne 9. studena 1884. prodalo je vlastelinstvo dobra „Nebojse“ kraj Varaždina trgovcu L. Perenu iz Vrbovca 5500 hrastovih stabala za svotu od 30.500 for.

Dne 30. listopada 1884. prodalo je upraviteljstvo slavnog prvostolnog kaptola zagrebačkog trgovcu Guidi Pristeru 2000 hrastovih stabala za svotu od 14.000 for.

U kolovozu 1884. prodalo je vlastelinstvo gosposltije nadbiskupske u Zagrebu iz šume „Žutice“ u podžupaniji križkoj 1400 hrastovih stabalâh trgovcem Benedictu i Tomaju za 18.000 for.

Dne 15. studena obdržavana bi kod kr. šumarskog ravnateljstva u Zagrebu dražba 1942 hrastovih stabala — sljedećim uspjehom: Za šumu „Ferdinandovac“ sa 293 hrasta, procijenjena na 6891 for. stigla je samo jedna ponuda Eugena Schmidta iz Barscha glaseća na 6915 for. — Za šumu „Žutica“ sa 843 hrasta, procijenjena na 31.233 for. — nije u obće nijedna ponuda stigla. — Za šumu „Dolnji Markovac“ sa 806 hrastova, procijenjenih na 27.490 for. — stigla je i opet samo jedna ponuda L. Perena iz Vrbovca na 29.000 for.

Dne 26. studena obdržana, kod šumskog upraviteljstva kneza Thurn-Taxisa Želin-Čiče-Ozalj u Lekeniku, dražbena prodaja građevnog kao i gorivog drva u odnosnih revirih, nu kako nam odavle javljaju, ostala je dražba za ovaj put bezuspješna, pošto nijedna ponuda nije odgovarala procijenbenoj vrijednosti, prodati se imajućih objekta.

Dne 25. studena, urečena prodaja 1000 bukovih stabala, nalazećih se u šumi imovne občine Hruševac donji (polit. občine Pokupsko), procijenjenih na 623.40 fr. ostalo je takodjer bez uspjeha, jer nijedna ponuda stigla nije. Nova dražbe 20. siečnja 1885.

Dne 27. studena obdržana bi kod šumskog ureda II. banske imovne občine u Petrinji, dražbovna prodaja od 777 hrastovih stabala, sljedećim uspjehom. Stiglo ukupno 19 ponuda, a dostalci jesu: Za šumu „Dvojani“, sa 388 hrastova procijenjenih na 7930.38 for., ponuda L. Blažića na 8401 for. — Za šumu „Višnjjički bok“ sa 64 hrastova procijenjenih na 1436.24 fr., ponuda Hertmana na 1548 fr. — Za šumu „Evinbudjak“ sa 74 hrastova, procijenjenih na 1130.70 fr., ponuda Hertmana na 1180 fr. — Za šumu „Ribostak“ sa 89 hrastova, procijenjenih na 1514 fr., ponuda Hertmana na 1575 for. — Za šumu „Piškornjač“ sa 162 hrastova, procijenjenih na 2603.93 fr., ponuda Hertmana na 2705 for.

Dne 30. studena obdržana bi kod šumskog ureda otočke imovne občine dražbovna prodaja od 17.823 jelovih, bukovih, omorikovih i borovih stabala, procijenjenih na 80.866 for. 90 novč. — Uspjeh te dražbe nije nam saobćen.

Dne 28. studena obdržavana bi kod kr. podžupanije virovitičke dražbovna prodaja 41 komada hrastovih stabala iz urb. občin. šume Lipovec, vlast. občine Slatine, procijenjenih na 370 for. 15 novč. Stigle su ukupno 4 ponude i to: Josipa Cimera iz Mikloša na 481 for. — Antuna Reitera iz Terezovca na 520 for. — Josipa

Streitenberga iz Mikloša na 530 for. i Valenta Paulina iz Mikloša kao dostalca na 830 for.

Dne 6. prosinca prodalo je vlastelinstvo Černebel u Kranjskoj 2500 komada hrastovih stabala trgovcu L. Burgstalleru iz Zagreba za svotu od 16.750 for.

Dne 15. prosinca obdržana bi kod podžupanije delničke, dražbovna prodaja od 160 smrekovih stabala iz šume imovne občine Delnice, i prodaja 110 smrekovih stabala iz šume šumsko-imovne občine Crnilug — Uspjeh te dražbe takodjer nam nije do sada poznat.

Početkom prosinca dostao je trgovac A. Berger iz Zagreba 700 komada hrastovih stabala, iz šume „Obrežčica“ imovne občine Obrež, za 3850 for.

Dne 17. prosinca prodala je pl. občina Podotočje trgovcu L. Burgstalleru iz Zagreba 500 hrastovih stabala za 7500 for.

Dne 20. prosinca obdržana bi kod šumskog ureda križevačke imovne občine dražbovna prodaja 1693 hrastovih stabala. Stiglo je ukupno 9 ponuda. — Za onih 1079 hrastovih u „Bolčanskom lugu“, procijenjenih na 33.699·99 for. bilo je 7 ponuda — a dostao ih g. Raić za 34.005 for. — Stabla (614) u Drlježu i Starenici procijenjena na 17.754·30 for., nisu prodana, jer nijedna obih ponuda nije dostigla procjenu.

Dne 21. prosinca obdržana je kod šumskog ureda gjurgjevačke imovne občine, dražbovna prodaja, od ukupno 1931 hrastovih, te 976 birstovih, jasenovih i bukavih stabala, procijenjenih na ukupno 44.995·60 for., te su prodane: Sječina „Plavo“ A. Stremu za 1202·55 for. — „Piljevo“ J. Mayerhofferu za 1850 for. — „Visoka greda“ S. Pinteru za 3166·66 for. — „Telek VIII.“ J. Mayerhofferu za 9000 for. — „Telek IX.“ A. pl. Weissu za 8400 for. — „Crnijarki“ G. Ivandiji za 1137·41 for. — „Panje“ S. Goldschmidu za 1795·50 fr. — „Dugačka“ J. Hirschleru za 770 fr. — Sječine „Pepelara“, „Ljevača nizka“, „Ljevača V.“, „Ljevača Pepelara“, „Štvanja“ i „Uzkaluka IX. i X.“ sa ukupno 773 hrasta, 22 birsta i 41 jasenom, procijenjenih na ukupno 20.910·68 for. — ostaše neprodane.

Divljačina na zagrebačkom tržištu. U Zagrebu bilo je ove zimske dobe prilično divljači. Prodavalo se kako kad. Srnjak od 9—12 fr., kilo arnetine po 80—90 nč. Zecevi 80 nč. do 1 for. po komad. — Par divljih pataka po 120—140 for. — Pajarebica 1·00—1·20 fr. — Gnjetli 2 fr. po komad. — Šljuke 1 fr. po komad. Šljuka bilo u obće dosta malo — niti se loveci hvalili, da ih je bilo mnogo. Zecevi, jarebice i gnjetli dovažali se u većem broju sa lovišta grofa Bombelesa na trg. Divlje patke dovažahu iz Lonjskog polja — gdje ih u velike hvataju na mreže.

Stanje tržišta koncem studena. Pišu nam iz trgovačkih krugova: Stanje tržišta trgovine drvom bijaše u nas koncem studena obćenito plaho — sve je izčekivalo napetošću poboljšanje situacije. Uvjerjenje, da uz preostalu zalihi dužica — u novoj kompanji i opet predstoji veća produkcija no zaliha — vidno je djelovala na trgovački svijet — te samo okolnost, da je produkcija naša sada hvala bogu u dosta sjegurnih rukuh — omogućivaje uspjeh mnogih dražbovnih prodaja, za prošlih dana. — Ovogodišnja produkcija dužica biti će bez svake sumnje ravna lanjskoj. — Dobra roba međjutim uvijek imade prodju dobru — samo što se danas već više gleda na ono što se kupuje no prije. — Dosta dobru prodju imade još sveudilj i njemačka bačvarska roba. Šliperi svake vrsti dobro se plaćaju i traže — te je tom robom učinjeno više dosta znamenitih ugovora. Oblikovina takodjer se traži još sveudilj u svih dimenzijah i količinah — a i izvoz vainscothah u Englezku još je sveudilj živahan. — U kratko, naše tržište drvom, ma sve da i nije živahno kako bi trebalo — ipak nije ni izdaleka onakovo, kako no ga stanoviti krugovi svijetu predočiti žele — dapače dobiva danomice solidniji temelj o čemu međjutim na drugom mjestu lista obširnije.

Molba čitateljem „Šumarskog lista“. U interesu društva i ovoga lista, molimo ovime i opet sve prijatelje i čitatelje „Šumarskog lista“, da nam izvole. ma

i na dopisnici, od slučaja do slučaja prijavljivati sve o šumskih prodaja, uspjehe takovih dražba, razpise natječaja, imenovanja, premeštenja, obdržavanja i uspjeh t. z. lugaških izpita, uspjehe obdržavanih hajka i lovova, o šumskih požarili, ine osobne viesti, kao i važnije dogodovštine u službi — za da nam bar u tom smjeru list bude potpun!

Organizacija državne šum. uprave u Hrvatskoj. Polag vrlo pouzdanih vjestih, nadati nam se je skorim provedenju organizacije u našoj državnoj šumarskoj upravi, u smislu postojećih zakona, te u suglasju sa postojećom organizacijom državne šumarske uprave u Ungariji. — Čujemo nadalje s dosta pouzdana izvora, da bi se i unutar naše autonomne vlade, već skorim imala provesti organizacija šumarstva — nu nam to ipak teško vjerovati — gledać na dojakošnje iskustvo glede organizacija!

Hajke na vukove. Dne 12. studenoga određena bi po kr. podžupaniji sisačkoj hajka na kurjake u šumi „Terezovića“, i to sljedećim uspjehom. U meti bi bilo je pet kurjakuh i dvie lisice. Ove i dva kurjaka izgubili su na sreću ždrebadi glavnu, a kurjačica zadobila je rana, od kojih će teško preboljeti. Liepi uspjeh ima se zahvaliti vještom ravnanju poznatog lovca Juliusa Staglera iz Preloščice, koji je i za određjenje hajke zamolio. Dražbom na licu mjesta obdržanom prodan je jedan kurjak za 1 fr. 50 nč, lisice po 40 novč., a drugi krasni eksemplar 2 for. 10 novč.

Dne 28. studena obdržana bi u Slatini hajka na vukove, te su pri tom ubita dva srnjaka ogromne veličine.

Koncem studena navališe vuci u selo Brataču, nedaleko Nevesinja, te je pri tom usmrćen jedan žitelj, a jedan i opet teško ozlijeđen — a mnogo štete počinjeno na stoki.

Dne 28. studena bijaše u Gušću (kraj Siska) hajka na vukove. Od 7 vukova, što su se nalazili u meti, pala su dva na mjestu, a treći ranjen, nadjen je mrtav.

Riedki lovac. Čitamo u „Slov. Narodu“: Dne 28. studena donio je J. Čizmar, žitelj u Savelju, 5½ kilogr. tešku vidru u Ljubljanu. Ulovio ju u Savi nad Črnuškim mostom, isti je tamo vidio još dvije stare vidre, te se nada i takove skorim uloviti. Dne 22. studena ulovio je bio takodjer jednu od 7 kilogr., a svega skupa ubio je već 35 vidre!

Ukupna lovina Njegovog Veličanstva našega kralja. Polag viesti Cornela u „Die Jagd und ihre Wandlungen“ iznaša spomenuta lovina od g. 1848 do 1884. sveukupno: 807 jelena, 9222 jelenke, 204 lanjea, 377 srna, 1570 divokoza, 1279 divjih svinja, 6456 zecova, 4418 kunića, 197 lisica, 1 medvjeda i 56 komada inake zvjeradi — zatim 562 tetreba, 54 malih tetreba, 6 lještarka, 14.173 fazana, 8270 jarebica, 286 prepelica, 825 šljuka, 1404 divljih pataka, raznih orlova, kobaca i t. d. 1287 komada, sveukupno dakle 43.138 komada.

Previšji lov u Gödölö-u. Obdržat bi od 20. rujna do 18. listopada, a sudjelovahu: Njegovo veličanstvo kralj-car, veliki vojvoda od Toskane, princ Leopold bavorski, barunica Valersee, knez Hohenlohe, barun Mondel, barun Nopesa, grofovi H. Lariš, major Rosenberg, major Christalnig, podpukovnik Volkenstein, major Žurna i dvorski savjetnik Viderhofer. Ubilo se ukupno 114 jelena, 12 srnaca, 1 vepar, medju ubitimi jeleni bijahu upravo prekrasni eksemplari.

Pogibeljan lov. Dne 22. studena priredio je bio barun Aleksa Nopča, nedaleko Kološvara na izvornoj Alpi, lov na medvjede. Namjeriv se na medvjeda, barun Nopča izpali nanj hitac, pogodi zvjer, nu ova okrenuv se naglo, obori se na lugara Szurdua. Ovaj hrvaše se njeko vrijeme očajno sa medvjedom, dok ovoga nije slikar Kemendy sa zemljom razstavio. Premda je medvjed ugrizao Szurdua pet puta, ostao je taj ipak živ. Medvjedova koža duga je 206 cm. Lovci kažu, da tako velikoga medvjeda vidljaju vrlo riedko.

Vlastništvo nekoristne divljači. Kao tumač k zak. član. 18. god. 1870. o lovu izdala je kr. zem. vlada, odjel za unut. poslove, dne 30. listopada 1884., br. 38075.,

ovu okružnicu. Povodom tim, što je ovdje potaknuto pitanje o tumačenju §. 19. zak. čl. 18. g. 1870. glede vlasništva nekoristne divljači, dotično tamanjenja i prisvojenja grabežljive zvjeradi, priobćuje se toj oblasti, sljedeće:

Po §. 19. zakona o lovu (zak. čl. XVIII. god. 1870.) ima se ovlaštenik lova smatrati vlasnikom sve koristne i nekoristne divljači, što se nalazi u njegovu lovištu. Odtud sledi, da ovlašteniku lova ostaje netaknuto pravo vlasništva i na svu, u njegovu lovištu usmrćenu grabežljivu zvjerad, koju je po §. 23. lovskoga zakona svakomu slobodno ubiti. S toga nije vlastna osoba, ubivši medvjeda, vuka ili inu koju grabežljivu zvjer, sebi ju prisvojiti, pošto je ubita zvjer (mješina) nedvojbeno vlasništvo ovlaštenika lova, kao i svaka ina ubita koristna divljač. Nu s druge strane nije ovlaštenik lova vlastan zahtievati, da mu se dopita nagrada (taglia) za ubitu na njegovu lovištu grabežljivu zvjer, jer nagrada u smislu naredbe postojavše c. kr. banske vlade od 14. siečnje 1852. br. 12261. može pripasti samo onoj osobi, koja zvjer dopuštenim načinom ubije.

Spomenuv kr. zemalj. vlada dopušteni način tamanjenja grabežljive zvjeradi, koju je prosto svakomu ubiti, mora se osvrnuti na §. 23. lovskoga zakona, glaseći „da je crnu divljač, koja se nenalazi u zatvorenih zvjerinjacih (§. 20.), zatim medvjede, kurjake i drugu grabežljivu zvjerad, dozvoljeno svakomu ubiti“. — Iz ove obćenite dozvole tamanjenja grabežljive zvjeradi nesmiye se ipak izvoditi, da je svakomu slobodno ići u tuđa lovišta u lov na grabežljivu zvjerad, jer tomu se protivi ustanova §. 25. lovskoga zakona, odredjujuća, da „po tuđem lovištu, izuzimajuć ceste i staze nesmiye nitko s puškom hoditi“, kojom zabranom izključena je i sama mogućnost lova. Obzirom dakle na to, ima se ustanova §. 23., kojom je dozvoljeno svakomu ubiti grabežljivu zvjer rad suglasja sa §. 25. tumačiti tako, da je svakomu, koji je po zakonu ovlašten pušku nositi, slobodno ubiti grabežljivu zvjer ma gdje bilo, ako se slučajno na istu namjeri; a na vlastitom zemljištu može vlastnik sa znanjem ovlaštenika lova i vrebajuć grabežljivu zvjer ubiti, da obrani od štete svoje vlasništvo, kao što su usjevi, stoka i t. d., a donjekle i sigurnost osobe.

Ovo ograničenje, da nije nitko vlastan na svoju ruku, bez znanja ovlaštenikova spremati lov na grabežljivu zvjerad, ili ju sam ići lovit, opravdano je tim, da je u zakonu providjeno radi tamanjenja grabežljive zvjeradi, jer ustanova §. 17. lovskoga zakona glasi, da je svaki lovac dužan štediti koristnu divljač za vrieme lovostaja, a tamaniti veliku i maliti sitnu grabežljivu zvjerad.

Povrh toga odredjuju i oblasti ureda radi hajke na grabežljivu zvjerad, te su u smislu §. 30. lovskoga zakona dužni tada svi lovski ovlaštenici dati za hajku svoje zaklete lovske službenike, i obične hajkaše.

Ta oblast npućuje se, da pri riešavanju konkretnih slučajeva, spadajućih pod navedene ustanove lovskoga zakona, u smislu ove okružnice postupa“.

Lovna nezgoda. Dne 21. listopada pr. g. odputi se ravnatelj dobara u Pakracu g. Lj. Stein sa kotarskim sudcem Tubićem, šumarom Slanceom i liekarnikom Žigom u lov na šljuke u obćinsku šikaru korsonjsku, koju ima u najmu. Tu ih je već čekao lugar sa privremenim čuvarom šume i sa 22 pogonića, ponajviše dječaci 12—16 godina. Kod 5. pogona opazi g. Stein, da pogonići izpred njega i g. Žige negone redovito. Kad su se pogonići bili lovcem do kojih 20 korakah primakli, gosp. Stein čuje na desnu stranu od sebe, gdje je stao g. Žiga, glas: „Pusti, pusti!“ Pogledavši na tu stranu, opazi g. Stein dvie puščane cievi iz šikare naperene proti g. Žigi. G. Žiga spusti svoju Lefauchaux-pušku na zemlju i onaj čas skoči iz šikare bielo obučen čovjek, digne pušku i skoči natrag u šikaru, dočim je crno obučen za toga bez prestanka držao svoju pušku na četiri koraka dalje naperenu na g. Žigu. G. Stein potrča prema g. Žigi, u taj čas uze crno odjeveni čovjek g. Steina na nišan. Kad se g. Stein okrenuo, da ostale lovce zovne u pomoć, bili su već i pogonići išli na lovačku liniju.

Tu priliku upotrebi crno odjeveni čovjek, da uzmaknu u šikaru. Kako je šikara gusta, g. Stein nije vidio razbojnika, pak s toga nije više ni koristilo, da opali za njim. Čitav taj čin potrajao je 5 sekunda. Toli drzovitoj razbojničkoj navali valjda nema primjera u ljetopisu slavonskih lopova.

Razdioba novaca unišlih za prodaju občinske šume. Čitamo u „Nar. Nov.“ br. 278. od g. 1884.: „Dne 18. studena i sljedeće dane, razdijeljeno je dozvolom vis. zem. vlade, među stanovnike u Mikloušu (pol. občina Slatina) 27.000 for., što su ih dobili za prodane hrastove, na občinskom pašnjaku.

Nesreća. Lugar gospoštije Kerestinec, kraj Zagreba, Josip Hamerl, podje dne 13. studena, oko $1\frac{1}{2}$ sati po podne — da pregleda zabranu i gaj gospoštinski „Kalinovica“. — Došavši unutra, nadje tamo pastira zadruga Čerbak iz Kerestince — Matu Klemenčića, sa 16 komada rogatog blaga na paši. — Htievši ga plieniti — nastala tučnja — i pastir navali toljagom na lugara, te ga udari do krvi preko glave — i ljubanje, nu kako je pri tom toljaga udarila i o pušku lugarovu — izprazne se hitac, te pogodi Matu Klemenčića tako nesretno u donje tijelo, da je već iste noći umro. Lugarova ozleda takodjer bi teška. — Ob učinu podnešana bi prijava kot. sudu u Samobor, pošto međutim zadrugari pred oružnici utvrdiše, da je umirući pastir izjavio, da ga je lugar nastrielio, bez svakog razloga — bude lugar zatvoren.

U pijanstvu počinio zločin. Lugari gospoštije Čubar, V. Turk Stipanov i Korotanček, boraveći o uskrsu sa svojimi ženami u krčmi, povadiše se — a napokon i potukoše. Stipanov bjesan — pohiti napokon kući po svoju pušku, i opali ju kroz prozor u krčmu, raniv pri tom ženu svoga protivnika. Dne 20. studena povedena bi toga radi u Zagrebu sudbena razprava — te bude Turk Stipanov osuđen na 2 godine teške tamnice i nošenje troškova. — Eto i opet žalostan primjer posljedica — zlosretnog pijančevanja.

Okružnica glede sakupljanja šumsko - statističnih podataka. Visoka kralj. zem. vlada izdala je dne 10. rujna 1884. pod br. 14.486., sljedeću okružnicu: „Pošto se stanje šuma vlastelinskih i občinskih provadjanjem segregacije godinice mjenja, poziva se kr. podžupanija, da stanje tamošnjih u obće, a navlastito občinskih šuma, po priležućem obrazcu ovamo s nova točno izkaže“.

Odnosni obrazac imade sljedeće stupce: Ime podžupanije, kotara, veličine šuma u kat. jutrih *A)* 1. vlastelinskih, 2. občinskih, 3. dužnostni opterećenih, 4. pod segregacijom stojećih, 5. ukupno. *B)* Visokoga uzgoja 1. hrastika, 2. bukrika, 3. kestena, 4. ostalih listića, 5. iglača, 6. mješovitih. *C)* Sitnoga odgoja. *D)* Srednjega odgoja. *E)* Šikarja. *F)* Ledine i goljeti. *G)* Po položaju *a)* i gora, *b)* luga. *H)* Šume zaštitnice. Opazka. Nadalje, dodan je toj skrižaljci sljedeći tumač:

„Statistički pregled šuma ima se u svakoj županiji polag žup. kotara i občina, kako stup. 1. i 2. skrižaljke pokazuju, sastavljati. U 3. stupcu imaju se uvesti sve šume, koje uživaju vlastela sama, kao i sve ostale šume kameralne, državne, gradskih municipija i inih povlaštenih korporacija, kano kotara plemenite občine turopoljske, zatim biskupskih, kaptolskih i manastirskih, kada nikakovimi dužnostmi opterećene nisu; u protivnom slučaju uvesti ovakove šume u stup. 5.; ili ako se skoro od dužnosti riešit imaju u stup. 6.

4. stup. navadja sve šume, koje občine posjeduju, te polag privremene naredbe kr. hrv.-slav.-dalm. zemalj. vlade ob upravi, gospodarenju i uživanju občinskih šuma br. 2144/295 pod upravom žup. nadšumara stoje.

Svotu stupaca 3., 4., 5., 6. uvesti ukupno u stupac 7.

Sve uzraste visokoga odgoja sastojeće se izključivo ili najpretežnije iz samih hrastova (lužnjaka i granika), bukva, kestena, iglavoga drveća, upiši u 8., 9., 10. i 12. stup., dočim ostale čiste šume jasena, joha i t. d. u 11. stup., a mješovite u 13. stupac.

Za srednji i sitni odgoj, šikarje, ledine i goljeti otvoreni su stupci 14., 15., 16. i 17. — U 16. stupac uvedi sve preko mjere sasječene šume, zahtijevajuće i umjetno postupanje, a u 17. stup. i bokorjem obraštene izključivo s nesmotrena postupanja za pašu rabljene čistine. —

U 18. stup. navadaju se sva šumišta u planinah, brdinah i predgorju i t. d. dočim ona u ravninah, ovedih dolinah i inih pojedinih neznatnih visih, na koliko uslied zavladajućih okolnostih posebno postupanje ne iziskuju u stupcu 19.

U stupac 20. uvedi šume zaštitnice ako ih ima.

U 21. stupcu tumači se obilježje: u svakoj občini ili kotaru županijskom koliki je posjed pojedinih veleuvlastela, kameralnih, državnih, gradskih i inih ovlaštenih korporacija bližjim označenjem, da li su šume odjeljene ili ne; iz kakove vrsti drveća (stupci 11., 12. i 13.) sastoje; u koju goru šume pod 18. stup. spadaju; koliko glava sva-kovrstne stoke (domaće živine) svaka občina ima; kao i još njekeje primjetbe, koje su za šumsko gospodarenje od velike važnosti.

Za svaki županijski kotar imaju se stupci sbrojiti i dobivene svote na koncu cieologa obćenitoga opisa šuma u rekapitulaciju staviti“.

Katastralnoj procjeni šuma u Cislajtaniiji. Vadimo iz djelea Ivana Sternegga „Die definitiven Ergebnisse der Grundsteuer-Regelung in Oesterreich“ i po nas zani-mive podatke:

Krunovina	Šumska površina		Šumska se povr-		O p a z k a
	polag stalnog katastra	polag uredjenja zemljarsinskog	šina umnožala		
			po ralih	u postot.	
	u r a l i h				
Dolnja Austrija	1,106 219	1,179.533	73.314	6'6	Ovo povisenje površine sliedi ponajviše odtale, što su državne i zak adne šume bile preste poreza, kao i od tuda, što ne- produktivna površina znatno umanjena, ova je razlika znatna osobito u onih zemlja, gdje je dosada valjao provizorium zemljarine.
Gornja Austrija	696.111	708.573	12.462	1'8	
Salzburgska	400.225	402.960	2.735	0'7	
Štajerska	1,766.202	1.868.302	102.100	5'8	
Koruška	730.261	793.917	63.656	8'7	
Kranjska	700.725	768.612	67.887	9'7	
Primorje	317.222	406 126	88.907	28'0	
Dalmacija	475.474	663.399	187.925	39'5	
Česka	2,617.257	2,619.321	2.064	0'1	
Moravska	1,007.967	1,058.645	51.678	5'1	
Šlezka	287.196	302.555	15.359	5'3	
Ukupno	10,104 859	10,772.946	668.087	6'6	

Krunovina	Šumska površina		Šumska se površina povećala		O p a z k a
	polag zemlj. provizorija	polag uređenja zemlj.inskog	za ralih	u postot.	
	u r a l i h				
Tirol sa Vorarl.	1,426.940	1,920.095	+493.155	34·5	
Galicija.	3,468 628	3,513.387	+44.759	1·3	
Bukovina	832.624	784.053	—48.471	—5·8	

Krunovina	Čisti prihod šuma		Čisti se prihod povećao (+) odnosno umanjio (—) za		Popriečni čisti prihod po rali	
	polag stabil. katastra	polag uredj. zemljarine			polag stabil. katastra	polag uredj. zemljarine
	u forintih		forintih	post.	u forintih	
Doljna Austrija	1,735.406	2,840.802	+1,105.396	63·7	1·57	2·41
Gornja Austrija	809.557	1,339.913	+530.355	65·5	1·16	1·89
Salzburška	152.453	258.998	+106.545	69·9	0·38	0·64
Štajerska	629.092	1,643.774	+1,014.682	161·3	0·36	0·88
Koruška	202.639	539.888	+336.749	166·2	0·28	0·68
Kranjska	291.161	470.331	+179.770	61·7	0·42	0·61
Primorje	222.458	450.034	+227.576	102·3	0·70	1·11
Dalmacija	40.530	117.296	+76.766	189·4	0·09	0·18
Česka	7,013.115	6,742.154	—270.961	3·9	2·68	2·57
Moravska	2,265.585	2,480.711	+215.126	9·5	2·25	2·34
Šlezka	549.180	647.157	+97.977	17·8	1·91	2·14
Ukupno	13,911.176	17,531.158	+3,619.982	26·0	1·38	1·63

Ove nam skrizaljke pokazuju prije svega, da se je šumska površina katastralnih izkaza u svijuh krunovina izuzam Bukovine znatno povećala, koje se povećanje međutim neima toliko pripisati i zbiljnom umnoženju šumišta, koliko tomu, da se sada među šume ubrojiše i takove površine, koje do sada na obrašćene pašnike ili pako neproduktivna zemljišta otpadahu. (Ovo posljednje valja osobito za Istru, Primorje i Dalmaciju, dočim se u Tirolskoj povećanje šumske površine prije svega utjelovljenju državnih šuma pripisati imade.)

Kao što se šumska površina povećala, isto se tako malo ne u svijuh krunovinah umanjila površina pašnika i alpa (za 22·6 postotaka), dočim se površje oranica, vrtova i vinograda takodjer većim prikazuje.

Čisti prihod, a prema tomu i porezna dužnost šume, u koliko je moći razabrati, u svih je zemljah toli u celosti, koli i po jedinici površine prigodom uredjenja zemljarine poskočila — izuzimajući jedinu Česku, gdje je isti pao za 4 postotka.

Poprečno se čisti prihod povišio od šuma po jedinici površja za 18 post. (u njekih krunovinah, kao n. p. Štajerskoj i Koruškoj, dapače za više od 100 postot.), dočim se pako nasuprot čisti prihod jedinice površja kod oranica samo za 8 postot., kod livada za 13 post. povišio, a isto tako se i opet čisti prihod vrtova, vinograda i pašnika poprečno manjim izkazuje po rali, nego li dosadnji, to vidimo, da katastralni čisti prihod šuma od dvijuh vrsti težatbenog tla najveće povišenje izkazuje.

Ukupna svota čistog prihoda svijuh krunovina poskočila jest od 140·4 milijuna na 164·9 milijuna forintih, dakle za 24·5 milijuna više, od kojega viška međutim samo 68⁰/₁₀₀ na račun povećanja čistog prihoda spomenutih vrsti težatbe dolazi, dočim se ostalih 32⁰/₁₀₀ viška imadu pripisati pomnožanju i promjenam težatbenog površja.

Najveći dio viška ukupnog čistog prihoda otpada na zemlje, gdje je do sada porezni provizorij obstojao, zatim na donju i gornju Austriju, Štajersku i Moravsku; ukupna se svota čistog prihoda umanjila u Českoj (za 1·6 milijuna), Kranjskoj (za 0·7 milijuna) a neznatno takodjer i u Šlezkoj.

Hrvatski gospodarski koledar za g. 1885. Od svijuh hrvatskih koledara u obće, koji su do sada ugledali svjetlo, nedvojbeno zaslužuje u svakom pogledu prvo mjesto koledar, što no ga za godinu 1885. uredio poznati profesor gospodarskog zavoda križevačkog Aleksander Russi, a izdao knjižar Gustav Neuberger u Križevcih. Isti jest kadar naknaditi svaki slični koledar budi njemački budi ini. Oni, koji se uz to vrlo dobrim i obsežnim gospodarskim priručnikom oskrbiti želje, neka se obrate na knjižaru Neubergera po rečeni koledar, *Ciena 1 for. 20 novč.* Ista knjižara drži na-

dalje u zalihi i sve hrvatske šumarske knjige — te šalje na zahtjevanje svakomu podpun spisak istih na porabu.

Kalendar srpskog poljoprivrednog društva za g. 1885. Primismo netom taj kalendar što no ga izdaje srpsko poljoprivredno društvo u Beogradu. Isti zaprema 160 strana u velikoj osmini, te se toli sadržajem koli i opremom baš odlikuje, — a providjen je i sa 24 slike. Osim razolikih gospodarskih članaka, sitnica i skrižaljka, imade u njemu i članak:

„O najobičnijim i najvećim štetočinama šumskim s pogledom na njihovo utamanjivanje“. — Od Jov. M. Jekića. — Ciena baš neznatna 60 dinara!

Šumarsko zakonarstvo u Hrvatskoj. Akoprem se već kroz dva decenija na polju šumarskog zakonarstva, malo ne izključivo naredbami u Hrvatskoj izpunjuju mnogobrojne praznine na polju šumarskog zakonarstva i gospodarstva — to ipak u bitnosti jur dosti dugo bar najvažnije zakone imademo — ma sve da mnogi njih, buduće neosnovani na temelju narodne osebnosti naroda našega — niti zadovoljavahu potrebam domaćega šumarstva. Kako se nadalje s kojekakvih razloga pitanje organizacije šumarstva u obće kod nas ad infinitum zavlači, te kako u obće do sada bar ne nalazimo nikoje djelo ili zakonarsku zbirku, koja bi nam sve te zakone i naredbe sadržavala, to nije čudo, da i mnogi naših šumara velik dio u nas u krieposti stojećih šumarskih naredaba nepoznaje, al uz obstojeće okolnosti i teško do njih doći može. — Niti zbirka zakona od M. Vezica, ni sami službeni zbornici bo u tom pogledu niesu podpuni, pa ipak — jest nedvojbeno — da bi svaki hrvatskih šumara morao bar površno poznavati sve za nas valjane i propisane šumarske zakone i naredbe. — Za da ipak pozornost te činjenice probudimo, kušati ćemo u slijedećem navesti te najvažnije naše šumarske zakone i naredbe, za da si ih svaki bar u prepisu za sada dobavi, dok se nenadje, koji će se latit posla, da nam tiskom objelodani podpunu zbirku takovih ustanova, kako no naši susjedi Niemci već odavna posjeduju. — Najvažnije te ustanove pako jesu:

1. Cesarski patent od 2. ožujka 1853. o izvršbi razterećenja zemljištoga, i o uređenju kako urbarskih tako i srodnih im posjedovnih razmjera u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji.
2. Cesarski patent od 17. svibnja 1857. o uređenju zajedničkih posjedovnih razmjera, koje postoje medju nekadašnjimi gospoštijami i bivšimi njihovimi podložnici.
3. Cesarski patent od 24. lipnja 1857. ob uvedenju šumskog zakona od 3. prosinca 1852. u Hrvatskoj i Slavoniji.
4. Zakonski članak V. od g. 1870. o pospješenu uređenja urbarskoga za Hrvatsku i Slavoniju.
5. Zakonski članak VIII. od godine 1870. o lovu.
6. Zak. članak XXX. od g. 1873. o odkupu šumskih služnosti u voj. Krajini.
7. Zakon od godine 1873. o poljskom redarstvu.
8. Zakonski članak XXI. od godine 1875. o porezu na puške i lov.
9. Zakon od 26. studena 1876. ob ustrojenju vieća za zemaljsku kulturu.
10. Zakon od g. 1877. o preustroju hr. šum. učilišta u Križevcih.
11. Zskon od g. 1881. o uređenju imovnih obćina u Krajini.
12. Naredba od 16. siečnja 1850. o uvedenju državnih izpita za šumske ekonomie i lugarsko osoblje.
13. Naredba od 14. siečnja 1852. o nagrada za ubitu divlju zvjerad.
14. Naredba od 1. srpnja 1857. glede lugarskog osoblja i nadziratelja lova.
15. Naredba od 30. pros. 1858. glede tumačenja nekih ustanova zakona šumskoga.
16. Privremena naredba od 4. ožujka 1871. o upravi, gospodarenju i uživanju obćinskih šuma u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji.
17. Naredba od 10. rujna 1872. glede obnavljanja šumskih prosjeka kod urb. obćinskih šuma.

18. Naredba od 20. lipnja 1876., kojom se ustanovljuju vlasti nadležne za utjerivanje šumskih odšteta.

19. Naredba od 6. rujna 1876., kojom se stare mjere, nalazeće se u šumskom zakonu, pretvaraju u novu metričku mjeru.

20. Naredba od 13. veljače 1877. glede zaštite vegetacije na Kršu.

21. Naredba od 26. veljače 1877., kojom se izdaju propisi, tičući se ovlašćivanja civilnih tehnika za izvršivanje mjerništva.

22. Okružnica od 16. travnja 1877. o ribolovu.

23. Naredba od 15. travnja 1874. o sastavljanju šumsko-gospodarskih osnova za urbarne občinske šume.

24. Naredba od 16. srpnja 1878. glede tamanjenja četujaka i gubara.

25. Naredba od 4. svibnja 1879. glede tumačenja šumskog kvara i kradje.

26. Naredba od 29. stud. 1872. ustanovljujuća dnevni čin kot. občinskih šumara.

27. Naredba od 8. lipnja 1879., kojom bje određeno, za koje vrsti putovanja i u kojih se slučajevih kr. žup. nadšumari na račun zemalj. budgeta izašiljati mogu.

28. Naredba od g. 1880. o konačnom izpitu na kr. šumar. učilištu u Križevcih.

29. Naredba od 15. lipnja 1880. o nadležnosti glede osudjivanja šteta počinjenih u kolesjecih.

30. Naredba od 1. ožujka 1882. u pogledu podnašanja godišnjih izvještaja kr. žup. nadšumara.

31. Naredba od 2. svibnja 1882. u pogledu prepriečenja šumskih požara.

32. Naredba od 8. lipnja 1878. o izvoznicah za prodavati imajuća se drva.

33. Naredba od 21. travnja 1883. o uredjenju rakolova.

34. Naredba od 8. srpnja 1883. o lovu i lovskih društvih.

35. Naredba od 18. kolovoza 1883. glede nadležnosti razpravljanja prijava kaznjivih čina proti sigurnosti šumskog vlastništva.

36. Naredba od 11. siječnja 1883. glede djelokruga zem. kulturnog vieća.

37. Naredba od 20. siječnja 1883. o oprostima poreza na puške šumskog i lugal-skog osoblja.

38. Naredba od 28. kolovoza 1883. o uporabi novca od zapljenjenih prodanih drva.

39. Naredba od 29. veljače 1884. u pogledu zaračunavanja novca od globa u korist zemalj. kulturne zaklade.

40. Naredba od 19. ožujka 1884. glede zabrane nošenja sjekira po pastirih.

41. Naredba kr. zemalj. vlade od 30. listopada 1884. o tumačenju §. 19. zakona o lovu od g. 1870., glede vlastništva nekoristne divljači.

42. Naredba od 20. studenoga 1884., kojom se nalaže polit. obćinam pospiješnje riešavanja prijava o šumskih šteta.

Tim bismo bili bar ponajglavnije naredbe spomenuli — bez obzira na starije kao (i mnoga načelna riešenja), odluke i okružnice izdanih toli po visokoj vladi, koli i po bivšoj vrhovnoj krajiškoj oblasti. Vidimo nadalje, da hvala bogu neoskudievamo na naredbah, pa ipak znamo svi, da nam šumarstvo dan na dan sve većma propada i nazaduje ma baš u svakom pogledu. A zašto? Zato, jer niti imamo organa, koji bi bili kadri izvršivati te ustanove, niti nadzornih oblasti voljnih bditi potrajno nad vršenjem istih, a što je najglavnije, neimamo ni moralnih a još manje materijalnih sredstva, koja bi nam šumarom omogućivala sdušno, svrsi shodno i uspješno djelovanje, t. j. u kratko mi smo doduše opterećeni nalozi i naredbami, ali sve je to bez sustava, bez jedinstva, bez sveže i od vrlo problematične, da nereknemo nikoje koristi — mrtvo slovo!

Šumski požari. Dne 5. studena 1884. ložeći vatru zapalili su pastiri šumu „Čurčina“ u petrinjskom kotaru, te je požar uništio 200 jutara većim dielom mlade šume. — Dne 6. studena, oko 2 sata po podne nastao je požar u šumi „Rogoljski Psulj“ u novskom kotaru, koji je seljačstvo posredovanjem oružništva tek drugi dan do podne ugušilo. Tek što su seljaci ovdje dovršili tegotni posao, opaziše vatru na drugoj

strani šume blizu sela Škenderovca, no i tu bje vatra doskora svladana. Požar opustošio je do četiri stotine jutarah šume. — Dne 6. studena bio je nadalje požar i u šumi „Bojna“ u glinskom kotaru. Šteta procijenjena je na 5000 for.

Tvornica vagona. Nieko francezko društvo, namjerava na Rieci sagraditi veliku tvornicu vagona i ine željezničke gradje.

K pitanju šumarskih plaća. Sljedeća nam skrižaljka predočuje, iznos plaća državnog šumarsko-upravnog osoblja Ruske, Francezke i Pruske, Austrije i kod nas. Plaće označene su vazda u najvećih zbiljnih iznosih.

Naslov činovnika	U Austriji		Francezkoj		Pruskoj		Ruskoj		Hrvatskoj	
	plaća u for.	dnevn. u for.	plaća u for.	dnevn. u for.	plaća u for.	dnevn. u for.	plaća u for.	dnevn. u for.	plaća u for.	dnevn. u for.
Drž. nadšumarnik, odnosno vrhovni šumarski činovnik	6000	10.5	6000	?	7500	12	?	?	?	?
Šum. nadsavjetnik	3600	8	?	?	?	?	?	?	?	?
Šumarski savjetnik, odnosno ravnatelj državnih šuma	2400	6.5	?	?	?	?	4000	?	2400	6.5
Nadšumarnik, odnosno šumarski nadzornik	3600	8	4800	?	3000	?	3300	?	2000	6.5
Šumarnik	2400	6.5	2400	?	2100	6	2500	?	1400	5
Nadšumar ili taxator	1800	4	960	?	1150	6	1120	?	1200	4
Šumarski mjernik	1300	4	?	?	?	?	?	?	?	?
Šumar	1000	3.5	500	?	500	2.5	?	?	900	3.5
Sum. pristavi	800	3	?	?	?	?	?	?	600	3

K unapredjenju drvarskog kućnog obrta u Hrvatskoj. Vadimo iz „Izvjestaja kr. zem. vlade o promicanju narodnog gospodarstva“ sljedeću: „Narodno-gospodarska znanost visoko stavlja kućni obrt seljačtva kao činbenik proizvodjanja i zato sve vlade nastoje o tom, kako da unaprede taj kućni i domaći rad. A taj kućni obrt još više tamo zaslužuje osobite podpore, gdje se spaja s onolikim izvornim i puno estetičkim ukusom, kao što ga hrvatski narod u svojem domaćem obrtu pokazuje.

U svrhu napredka ove gospodarske grane, obrati vlada osobitu svoju pažnju osnutku bolje obrtne pouke kod seljačkoga pučanstva.

Prvi koraci, koje je kr. zem. vlada u tom smjeru poduzela, god. 1883. u podžupaniji sisačkoj, imahu za posljedicu, da je građanski košarač Šandor Venko imenovan putujućim učiteljem košaračtva uz nagradu mjesečnih 50 for., koj se je namah odputio u podžupaniju sisačku. Mjeseca travnja 1883. pošlo je pomenutom učitelju za rukom uz pripomoć podžupanije i obćina urediti tri radionice košaračtva u obćinah Topolovec, Prelošćica i Gušće, u svakom selu po jednu, u kojih radionicah neprestano rade njegovi naučnici, kojih imade preko 30 na broju.

Istodobno, kad je kr. zem. vlada oživotvorila bila u podžupaniji sisačkoj pouku u obrtu košaračkom, nastojala je ona podjedno i o tom, kako će pojedine mladiće seoske naobraziti dati na specijalnom kojem tečaju za kućno-obrtnu rezbariju i tokariju uz uvjet, da takav mladić nakon svršenog naukovnog svog tečaja fungira kod kuće kao učitelj u pomenutoj grani obrtničkoj.

Predieli, u kojih bi sa siromaštva i marljivosti žiteljstva, onda radi izobilja drvnoga tvoriva, napokon i radi jur u tamošnjem pučanstvu postojećih početaka toga obrta — drvarski obrt sa svimi svojimi granami t. j. stolarstvo, tokarstvo i rezbarija uspjevati mogao, jesu bez dvojbe u prvom redu zagrebačko podgorje i negdašnji gorski kotar, ter je s toga kr. zem. vlada izabrala dva pitomca iz seljačkoga stališa, da se u drvarskih obrtlih usavršavaju u Bjeli u Koruškoj, te je Marko Šimunković iz Markuševca i Vjekoslav Čop iz Lokvah u tamošnji c. kr. drvodjelni zavod pod jesen godine 1883. odpravljen, gdje po primljenih službenih vjestih vrlo pohvalno napreduju.

Tamošnji tečaj broji 3 godine, a poslje minulih naukovnih godinah, obvezani su pitomci kroz deset godinah upravljati zemaljskom radionicom za drvarski obrt u domovini.

Šumarski koledar za siećanj.)* Siećanj ima 31 dan. Mjesečne mienne nastaju: Uštap dne 1. u 6 s. 30 č. u jutro. — Trećak dne 8. u 5 s. 23 č. več. — Mladj dne 16. u 9 s. 40 č. jutro. — Pryak dne 24. u 2 s. 30 č. jutro. — Uštap dne 30. u 5 s. 23 č. več.

Šumarstvo: U šumah kao u obće svemu bilinstvu, nastala je doba tišine. U siećanju je najbolje drva za gradnju i lies sjeći. Drvodjelci drže iz iskustva, da je drvo u ovo doba sječeno, čvrsto i dugotrajno. Seljaci imaju pravilo, koje glasi: Kad je li-sićeje krzno (koža, dlaka) najbolje, onda je vrieme najbolje sjeći si gradju i lies. I gorivo drvo u ovo doba sječeno najbolje je gorivosti — kretanje soka u drvu bo počima tek na dan sv. Fabijana i Sebastijana — do onda drvo je kruto, tvrdo i za gorenje izvrstno. Bude li studen previše pritislula valja ipak sjeću obustaviti, za da nam gradja nepopuca kod obraranja te da se pomlad u srednjih i jur pomladjenih šumah, možda s nestašice sniega i smrznuća radi neponišti lomom. U sitnogorici takodjer nevalja sjeći, ako bi studen odviše jaka bila — nu tim bolja je jaka zima — za sjeću drva po lugovih i jalšicah, kao i močvarnih predjelih u obće, koji u drugo doba godišta možda ni pristupni nisu — izvoza radi. — Izvoz sanama vrlo je sgodan i jeftin.

Čim zima malo popusti valja po šumah četinjača sabirati šešarke od čamovine, kao omorike, bora i t. d. isto tako se sada ina sabirati sjeme johe, jasena, graba i bagrema. Sabrano sjeme kušati na klicavost i snažiti.

Obilazeć lugari šumama, valja da osobito po čamovih šumah, prebiru izpod mašine, gdje se sada nahadjaju čahurice, borove grbe (Kiefernspanner), borove sovice (Kiefernneule) i borove pilatke (Kiefernblattwespe), zatim gusjenice borovog prelca (Kiefernspinner) za da se u slučaju potrebe protivu tim štetočincem još za vremena mogu poduzeti obrambene mjere. — Gdje se imademo bojati, da bi nam zecovi mogli biljevištam ili kulturam naškoditi, valja im pružati hranu. Od osobito cienih i vriednih stabalca valja stresati snieg — a čuvanje podvostručiti — jer se za najveće studeni i najviše štetah po šumah sgadja.

Lov. Hajke na kurjake i lisice valja nastaviti. Kod hajka treba mnogo i dobrih lovaca posakupiti, za da takove nebudu bezuspješne, te da se na put stane sve to većem umnažanju škodljive te zvjeradi, na štetu siromaka seljaka. Od divljači slobodno je u siećanju još loviti srnjake i zecove. Po frižkom sniegu zgodno je loviti po tragu, osobito divlje mačke, kune, tore, vidre i t. d. Od peradi love se divlje patke, guske i labudovi po otvorenih vodah i močvarah i u ritu gdje nije smrznuto: Najbolje se ta

*) Opazka: Ovaj se koledar bude nastavljao i u ostalih svezcih.

perad lovi na mreže. Od grabežljivih ptica zgoda je loviti orlove i razne vrsti jastrebova. Sada je i najbolje doba za lov na zamke i željeza, te lov na riedke ptice sjevernice zabasane u naše krajeve.

Ribolov. U siečnju nehvataju se pastrve, sve do mjeseca svibnja, jer se to doba biju (mreste), niti im je meso u to doba tečno, ali se međutim mogu hvatati: Smudj (Schiele) do mjeseca travnja. Ovaj se nalazi posvuda u naših rieka, samo ne u obilju, a vrijedi među najbolje ribe. Na glasu su oni iz Blatnog jezera u Mađarskoj, gdje ih „fogoš“ zovu. Mren (Larbe) također je dobar, dok se nepočme biti, što oko Ivanja biva, te mu onda meso već nije tečno, a ikra u to doba baš i škodljiva. Dalje moći je loviti štuke (Hechte) šarane (Karpfen), somove (Wels), linjake (Schlinche), kečige (Stire), maniće (Ruttel) karase (Kariäusche), kesege (Weissfische) i druge manje vrsti riba.

Gatanje vremena. Što se gatanja vremena u to doba tiče, to se možemo jedino na naše ptice selice osloniti — motreći im odlazak i dolazak. Prošle godine n. pr. vidjeti je bilo već 26. kolovoza u Brodu na Kupi i drugud lastavice, kako se spremaju na daleki put juga, a iz Zagreba odoše 5. rujna. Taj rani odlazak upućivao nas na ranu zimu, kako je u istinu i nastala. Isto tako nas lani vanredno rano ostaviše i rode, čaplje, divlji golubovi, grlice i ine ptice selice — znajući dobro što im u nas dočekati. Povrate li se ovaj mjesec k nama, koje tih ptica selica, kako su to lani učinile biele pliske ili govedarke, koje vidjesmo u nas već 27. siečnja oko Zagreba u većem broju, to znamo, da se nemamo bojati duge zime.

Šumari po gorskih krajevih naći će sada vremena, da nam koju napišu i saobće u „Šumarskom listu“. Razni lovovi, hajke, prodaje drvlja i šuma, nezgode i zgrade u službi tečajem zime, u sriezovih i šumarijah naših čitalaca, omogućit će jim, da nas obvesele različitim vjestni — da strelanjem riedke zvjeradi i ptica obogate naš zemaljski muzej u Zagrebu — a opažanji svojimi, da omoguće oživotvoriti naum veleučenog g. profesora Špire Brusine u pogledu ornithologičnih študija po našoj domovini i t. d.

J. E.

Imenovanja. G. Jovan Prodanović, dosada šumar ogulinske imovne občine, imenovan je šumarom vlastelinstva Dalj.

G. Ireneja Sötöry, upravitelj vlastelinstva Pavučnjak, imenovan je privremenim ravnateljem otvorit se imajuće ratarnice u Požegi.

G. Otto Freitag, do sada nadlugar u Nevesinju, imenovan je šum. vježbenikom.

G. Jovan M. Jekić, do sada kr. srpski državni šumar u Kraljevu, premješten je za kr. šumara za srez Ključki u Kladovu.

G. Josip Kozarac, do sada kr. šumarski vježbenik II. razreda u Novoj Gradiški, imenovan je kr. šumarom II. razreda na kr. šumariji u Mašiću.

G. Marin pl. Bona, do sada kr. privremeni šum. vježbenik II. razreda, imenovan je definitivnim kr. šumar. vježbenikom I. razreda.

G. Ernst Czeisberger, do sada kr. privremeni šum. vježbenik II. razreda, imenovan je definitivnim kr. šum. vježbenikom I. razreda.

G. Antun Zuffo, kr. ugar. šum. vježbenik II. razreda, imenovan je kr. šum. vježbenikom I. razreda.

G. Bela Kaufmann, abiturient šumarske akademije u Schemnitzu, imenovan je kr. šum. vježbenikom II. razreda.

G. Vinko Dračar, kr. državni šumar, imenovan je e. kr. bosanskim šumarom u Zenici.

G. J. Rozmanit, kr. drž. šum. vježbenik, imenovan je e. kr. bosanskim šumar. sistentom u Maglaju.

G. Gustav Pexidr imenovan je definitivnim profesorom kr. gospodarsko-šumarskog šilišta u Križevcih.

Novom godinom pristupili u društvo :

1. kao utemeljitelji: (vidi strana 28).

8. Weiss Aleksander pl., veletržac, Zagreb.

9. Slav. hrvatska eskomptna banka, Zagreb.

10. Slav. hrvatska komercijalna banka, Zagreb.

11. Tvrdka Vidmar i Rogić, Sv. Juraj, Senj.

2. kao članovi I. razreda: 1. Barlović Ivan, šumar, Zagreb. — 2. Kollar Ivan, kr. šumar, Otočac. — 3. Kunc August, vlastelinski šumar, Kraljevec. — 4. Šumanović Milutin, šumar brodske imovne občine, Vinkovce. 5. Benaković Ante, kr. umirovljeni nadšumar, Zagreb. — 6. Fürst Hinko, šumarnik vlastelinstva Daruvar i Sirač, Daruvar. — 7. Brosig Slavoljub, šumar imovne občine ogulinske, Ogulin. — 8. Gašparac Fran, kotarski šumar imovne občine ogulinske, Plaški. — 9. Reininger Josip, kotarski šumar, Knin, Dalmacija. — 10. Malnar Josip, kotarski šumar, Tiesno, Dalmacija.

3. kao članovi II. razreda: 1. Ivelić Mile, kr. lugar. — 2. Mandekić Grga, kr. lugar. — 3. Pleše Tomo, kr. lugar. — 4. Rukavina Dragutin, kr. lugar. — 5. Kavić Martin, lugarski zamjenik. — 6. Šakić Miladin, lugarski zamjenik. — 7. Habel Vjekoslav, lugarski zamjenik. — 8. Grbić Mile, lugarski zamjenik. — 9. Starčević Ivan, lugarski zamjenik. — 10. Marković Marko, lugarski zamjenik. — 11. Čurčić Petar, lugarski zamjenik. — 12. Čorak Joso, lugarski zamjenik; svi kod kr. šumskog ureda u Otočcu. — 13. Pavković Luka, kr. nadlugar. — 14. Žilić Franjo, kr. nadlugar. — 15. Uzelac Mile, kr. nadlugar. — 16. Višnić Joso, kr. nadlugar; svi kod kr. šumskog ureda u Ogulinu. — 17. Rako Nikola, c. kr. nadlugar, Drniš, Dalmacija. — 18. Koricki Josip, c. kr. nadlugar na Hvaru (Lesina), Dalmacija.

P o t v r d a.

Kao utemeljitelji položise utemeljiteljnu svotu.

Slavna hrvatska eskomptna banka u Zagrebu 100 for. — Slavnu hrvatska komercijalna banka u Zagrebu 100 for. — Gospodin Aleksander pl. Weiss u Zagrebu 100 for. — Tvrdka Vidmar i Rogić, Sv. Juraj, Senj, 100 for.

Nadalje uplaćeno i ovime potvrđeno od predsjedništva.

Gospodarski ured imovne občine u Otočcu za diplome i članarinu 27 fr. Just Belja 4 for. — Jakob Maleković 2 for. — Stjepan Marinčić 2 for. — Gjuro Demetrović 5 for. — Kr. šumski ured u Gospiću za diplome i članarinu 44 for. — Joso Brajković 3 for. — Ivo Stipetić 3 for. — Koloman Bölein 5 for. — Ante Ivančić 3 for. — Luka Tomljenović 5 for. — Marko Arčanin 7 for. — Ivan Djundjerović 5 for. — Antun Bunjeta 7 for. — Ladislav Perok 5 for. — Stipe Švrljuga 5 for. — Venceslav Houvald 2 for. 50 nč. — Jakob Furlan 5 for. — Pavao Rasbach 5 for. — Eugen barun Stiefried 5 for. — Antun Gašparac 5 for. — **Ukupno 154 for. 50 novč. a. vr.**

Dopisnica uredništva.

Gg. T. S. u V., F. G., S. B. i S. K. u O. Vaše dopisnice ustupismo predsjedništvu. Živili!

G. D. J. u O. Nastavak i konac primismo. — Hvala!
Šum. uprav. R. u Zelin-Čiču. Na poslanom hvala — molimo i drugi puta.

G. J. K. u N. G. — Poslano primismo 24. studena — Obećano izčekujemo.
G. M. Š. u V. (Slavonija). — Vaš članak nemožemo uz najbolju volju upotrebiti — imao bi se skroz preraditi.

G. P. D. u O. — Knjižara G. Neuberga u Križevcih — pripravna jest vazda članovom društva dostavljati sve strukovne knjige — i uz odplatu na obroke.
Gg. J. A. u S. — J. M. T. (Dalmacija) — E. N. u O. — Poslano primismo zahvalnošću, molimo i nadalje. Živili!

G. M. V. u O. — Dopisnicom od 17. studena, obećano izčekujemo željno.
G. J. M. J. u K. (Srbija). — Vašoj želji udovoljismo — svaka i najmanja s Vaših strana, dobro će nam doći.

G. M. S. u V. — Odgovor na vaše pitanje daje Vam zakon od 11. srpnja 1881. — odnosno zakon od 15. lipnja 1873.

G. B. H. u B. — Srdačna hvala uz pozdrav!

